

Briselē, 2019. gada 14. novembrī
(OR. en)

14047/19

Starpiestāžu lieta:
2017/0237(COD)

TRANS 530

ZIŅOJUMS

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iep. dok. Nr.:	13848/19
K-jas dok. Nr.:	ST 12442/17 + ADD 1
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem – vispārēja pieeja

I. IEVADS

1. 2017. gada 27. septembrī Komisija minēto priekšlikumu iesniedza Eiropas Parlamentam un Padomei. Priekšlikums bija sagatavots kā pārstrādāta redakcija.
2. Galvenie iemesli, kādēļ Komisija nolēma regulu pārstrādāt, bija novērst konstatētās problēmas, kas jo īpaši saistītas ar *force majeure* situācijām, atbrīvojumu izmantošanu, personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām un tā sauktajām tranzīta biļetēm.

II. DARBS CITĀS IESTĀDĒS

3. Eiropas Parlaments sava 8. sasaukuma laikā darbam ar šo priekšlikumu par atbildīgo komiteju iecēla Transporta un tūrisma komiteju (*TRAN*) un par referentu – *Bogusław Liberadzki* kungu (*SD*, *PL*).
4. 2018. gada 15. novembrī Parlaments par priekšlikumu pieņēma nostāju pirmajā lasījumā.
5. *Liberadzki* kungu atkal apstiprināja par referentu Parlamenta 9. sasaukumam.
6. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinumu par priekšlikumu pieņēma 531. plenārsēdē 2018. gada 18. janvārī. Eiropas Reģionu komiteja nolēma atzinumu nesniegt.
7. Vācijas Bundesrāts, Spānijas parlaments, Itālijas Republikas Senāts, Rumānijas parlamenta Senāts un Portugāles parlaments ir pieņēmuši atzinumus par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu.

III. DARBS PADOMĒ

8. Sauszemes transporta jautājumu darba grupa pie priekšlikuma sāka strādāt 2017. gada 29. septembrī, kad notika vispārēja iepazīšanās ar priekšlikumu. Ietekmes novērtējums tika analizēts 2017. gada 5. oktobrī.
9. Padome (TTE, Transports) 2017. gada 5. decembrī tika informēta par aktuālo stāvokli pirmajā izskatīšanā (dok. 14637/17). Pirmais progressa ziņojums Padomei tika iesniegts 2018. gada 7. jūnijā (dok. 8721/18), otrais – 2018. gada 3. decembrī (dok. 14277/18) un trešais – 2019. gada 6. jūnijā (dok. 9333/19).

IV. NEATRISINĀTIE JAUTĀJUMI

10. Sauszemes transporta jautājumu darba grupa ir izskatījusi vairākus jautājumus saistībā ar Komisijas priekšlikumu un izstrādājusi kompromissus šajos jautājumos. Prezidentvalsts uzskata, ka pašreizējais kompromiss ir līdzsvarots un saskanīgs risinājums attiecībā uz visiem šiem jautājumiem.
11. Apsvērumi nav sistemātiski analizēti un saskaņoti; tas būtu jādara darba grupai, tiklīdz būs panākta vienošanās par vispārējo pieeju.

V. SECINĀJUMS

12. Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta apstiprināt kompromisa tekstu un – tādā redakcijā, kā izklāstīts šā ziņojuma pielikumā – iesniegt to TTE padomei (Transports), lai 2019. gada 2. decembrī panāktu vispārēju pieeju.
 13. Padome tiek aicināta vienoties par vispārēju pieeju. Turklāt Padome tiek aicināta lūgt Sauszemes transporta jautājumu darba grupu pabeigt darbu, saskaņojot vispārējā pieejā neiekļautos apsvērumus atbilstīgi teksta, pa kuru panākta vienošanās, pantiem un pielikumiem.
-

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA
par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem
(pārstrādāta redakcija)
(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

[apsvērumi netiek iekļauti]

¹ OV C , , . lpp.

² OV C , , . lpp.

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu paredz dzelzceļa transportam piemērojamus noteikumus par:

- a) nediskriminējošu attieksmi pret pasažieriem attiecībā uz pārvadāšanas nosacījumiem;
- b) dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību un apdrošināšanas pienākumiem attiecībā pret pasažieriem un viņu bagāžu;
- c) pasažieru tiesībām, ja noticis nelaimes gadījums, kuru izraisījusi dzelzceļa transporta izmantošana un kura rezultātā pasažieris gājis bojā, pasažierim nodarīts personisks aizskārums vai zudusi vai bojāta pasažiera bagāža;
- d) pasažieru tiesībām reisa atcelšanas vai kavējuma gadījumā;
- e) minimālo pasažieriem sniedzamo informāciju;
- f) nediskriminējošu attieksmi pret personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un par [...] palīdzību šīm personām;
- g) pakalpojumu kvalitātes standartu noteikšanu un pārraudzību un pasažieru personiskās drošības apdraudējumu pārvaldību;
- h) sūdzību izskatīšanu;
- i) vispārīgiem izpildes noteikumiem.

2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro visā Savienībā attiecībā uz iekšzemes un starptautiskajiem dzelzceļa braucieniem un pakalpojumiem, kurus sniedz viens vai vairāki dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kas ir licencēti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/34/ES ³.
- 1.a **Dalībvalstis no šīs regulas darbības jomas, izņemot 11. un 12. pantu, var izslēgt pārvadājumu pakalpojumus, ko sniedz tikai to vēsturiskās vai tūrisma nozīmes dēļ.**
- 1.b **Atbrīvojumi, kas piešķirti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1371/2007 2. panta 4. un 6. punktu pirms [OV: ievietot stāšanās spēkā dienu] paliek spēkā līdz dienai, kad beidzas to termiņš. Atbrīvojumi, kas piešķirti saskaņā ar 2. panta 5. punktu pirms [OV: ievietot stāšanās spēkā dienu] paliek spēkā līdz [OV: ievietot piemērošanas dienu].**
- 1.c **Ja dalībvalsts ir piešķīrusi atbrīvojumu saviem iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, ievērojot Regulas (EK) Nr. 1371/2007 2. panta 4. punktu, tā minēto atbrīvojumu var atjaunot ne vairāk kā divas reizes, ilgākais, uz pieciem gadiem abos gadījumos.**
2. Ņemot vērā 4. punktu, dalībvalstis var piešķirt atbrīvojumu no šīs regulas noteikumu piemērošanas šādiem pārvadājumu pakalpojumiem:
 - a) pilsētas, piepilsētas un reģionālajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem [...], **tostarp šādiem** pārrobežu pārvadājumu pakalpojumiem Savienības ietvaros;
 - b) starptautiskajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem gadījumā, ja būtiska pārvadājuma daļa, tostarp vismaz viena plānota apstāšanās stacijā, tiek veikta ārpus Savienības [...].

³ OV L 343, 14.12.2012., 32. lpp.

3. Dalībvalstis informē Komisiju par atbrīvojumiem, kas piešķirti, ievērojot **1.a, 1.c un [...]** 2. punktu [...].
4. [...] Pārvadājumu pakalpojumiem, kam piešķirts atbrīvojums saskaņā ar **1.c punktu [...]**, piemēro **5., 10., 11. un 12. pantu un V nodaļu, un 27. un 28. pantu. Pārvadājumu pakalpojumiem, kam piešķirts atbrīvojums saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu, piemēro 5. pantu, 10. panta 2., 4. un 5. punktu, 11. un 12. pantu, 20. panta 1. punktu, 21., 27. un 28. pantu.**

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums" ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 1) punktā;
- 2) "infrastruktūras pārvaldītājs" ir infrastruktūras pārvaldītājs, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta **2) punktā**;
- 3) "stacijas apsaimniekotājs" ir tāda organizatoriska struktūra dalībvalstī, kurai uzlikts pienākums apsaimniekot [...] **vienu vai vairākas** dzelzceļa stacijas un kura var būt infrastruktūras pārvaldītājs ⁴;
- 4) "ceļojumu rīkotājs" ir organizators vai mazumtirgotājs, kas nav dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2302 ⁵ [...] **3. panta 8)** un 9) punkta nozīmē;

⁴ ***Pievienot jaunu apsvērumu:*** Ja par vienu staciju ir atbildīgi vairāki stacijas apsaimniekotāji, tad dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai norīkot struktūru, kas atbild par šajā regulā minētajiem pienākumiem.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2302 (2015. gada 25. novembris) par kompleksiem ceļojumiem un saistītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK (OV L 326, 11.12.2015., 1. lpp.).

- 5) "biļešu pārdevējs" ir jebkurš dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu mazumtirgotājs, [...] kas pārdod biļetes, **pamatojoties uz līgumu vai citu vienošanos starp mazumtirgotāju un [...]** dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu [...];
- 6) "pārvadājuma līgums" ir līgums par pārvadāšanu **pa dzelzceļu** pret atlīdzību vai bez maksas, kuru dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums [...] un pasažieris noslēdz par viena vai vairāku pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu;
- 7) "rezervācija" ir atļauja papīra vai elektroniskā formā, kas dod tiesības uz pārvadāšanu saskaņā ar iepriekš apstiprinātu personalizētu vienošanos par pārvadājumu;
- 8) "tranzīta biļete" ir biļete vai biļetes [...], **kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 35) punktā;**
- 9) "pārvadājumu pakalpojums" vai "pārvadājums" ir dzelzceļa pasažieru pārvadājums, kas tiek veikts starp dzelzceļa stacijām [...] saskaņā ar kustības grafiku. **Tas ietver arī pārvadājumu pakalpojumus, ko piedāvā maršruta maiņai;**
- 10) "brauciens" ir pasažiera pārvadāšana no iekāpšanas stacijas līdz galamērķa stacijai [...];
- 11) "iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir dzelzceļa pasažieru pārvadājums, ko veic, nešķērsojot dalībvalsts robežu;
- 11.a) "pilsētas un piepilsētas dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir dzelzceļa pasažieru pārvadājums, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 6) punktā;**
- 11.b) "reģionāls dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir dzelzceļa pasažieru pārvadājums, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 7) punktā;**
- 12) "starptautisks dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir starptautisks pasažieru pārvadājumu pakalpojums, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 5) punktā;

- 13) "kavējums" ir laiks starp publicētajā kustības grafikā norādīto pasažiera ierašanās laiku un faktisko vai gaidāmo ierašanās laiku [...] **galamērķa** stacijā;
- 14) "abonementa biļete" vai "sezonas biļete" ir biļete neierobežotam braucienu skaitam, kas tās īpašniekam dod tiesības braukt pa dzelzceļu konkrētā maršrutā vai maršrutu tīklā noteiktā laikposmā;
- 15) "nokavēta pārsēšanās" ir situācija, kad pasažieris **dzelzceļa** brauciena laikā, **kas pārdots kā tranzīta biļete**, nokavē vienu vai vairākus reusus tāpēc, ka ir aizkavējies vai atcelts viens vai vairāki iepriekšējie reisi, **vai tāpēc, ka reiss ir izbraucis pirms plānotā atiešanas laika**;
- 16) "persona ar invaliditāti" un "persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām" ir jebkura persona, kurai ir pastāvīgi vai pagaidu fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var traucēt šai personai pilnvērtīgi un efektīvi izmantot transportu līdzvērtīgi citiem pasažieriem, vai kuras pārvietošanās spējas, izmantojot transportu, ir ierobežotas vecuma dēļ;
- 17) [...]

18) [...]

19) [...]

20) "stacija" ir vieta uz dzelzceļa, kurā pasažieru dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu var sākt, pārtraukt vai izbeigt.

II nodaļa Pārvadājuma līgums, informācija un biļetes

4. pants

Pārvadājuma līgums

Ņemot vērā šo nodaļu, pārvadājuma līguma noslēgšanu un izpildi un informācijas un biļešu nodrošināšanu reglamentē I pielikuma II un III sadaļa.

5. pants

Nediskriminējoši pārvadājuma līguma nosacījumi ⁶

Neskarot sociālos tarifus, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, [...] biļešu pārdevēji **vai ceļojumu rīkotāji** plašai sabiedrībai piedāvā līguma nosacījumus un tarifus bez tiešas vai netiešas diskriminācijas pēc galalietotāja valstspiederības [...] vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma, [...] biļešu pārdevēja **vai ceļojumu rīkotāja** uzņēmējdarbības vietas Savienībā.

⁶ **Pievienot jaunu apsvērumu:** Dalībvalstīm būtu jāaizliedz diskriminācija pēc pasažiera valstspiederības vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma, biļešu pārdevēja vai ceļojumu rīkotāja uzņēmējdarbības vietas Savienībā. Tomēr nebūtu jāaizliedz sociālie tarifi, ar noteikumu, ka tie ir samērīgi un nav atkarīgi no attiecīgā pasažiera valstspiederības. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji var brīvi noteikt savu komercpraksi, tostarp īpašus piedāvājumus un konkrētu pārdošanas kanālu popularizēšanu.

6. pants

Velosipēdi

1. Pasažieriem ir tiesības vilcienā pārvadāt velosipēdus ⁷, ievērojot **3. punktā minētos ierobežojumus, un attiecīgā gadījumā [...] var tikt iekasēta saprātīga samaksa. Vilcienos, kuros ir nepieciešama obligāta rezervācija, ir iespēja veikt rezervāciju velosipēda pārvadāšanai.**

Ja pasažieris ir veicis rezervāciju velosipēda pārvadāšanai un ja velosipēda pārvadāšana tiek atteikta bez pienācīgi pamatota iemesla, pasažierim ir tiesības uz maršruta maiņu vai atlīdzinājumu saskaņā ar 16. pantu, kompensāciju saskaņā ar 17. pantu un palīdzību saskaņā ar 18. panta 2. punktu.

- 1.a **Ja vilcienā ir velosipēdu novietošanai paredzētas vietas, pasažieri savus velosipēdus novieto šādās vietās. Ja šādu vietu nav, pasažieri [...] uzrauga savus velosipēdus un pieliek visas saprātīgās pūles, lai nodrošinātu, ka tie nerada kaitējumu citiem pasažieriem vai bojājumus [...] pārvietošanās palīglīdzekļiem, bagāžai vai dzelzceļa transporta darbībai.**

[...]

⁷ ***Pievienot jaunu apsvērumu: (13.a) Tiesībām un pienākumiem, kas attiecas uz velosipēdu pārvadāšanu vilcienos, būtu jāattiecas uz velosipēdiem, ar kuriem pirms un pēc dzelzceļa brauciena var uzreiz braukt. Uz velosipēdu pārvadāšanu iepakojumos un maisos attiecīgos gadījumos attiecas šīs regulas noteikumi par bagāžu.***

3. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var ierobežot tiesības pārvadāt velosipēdus drošības vai ekspluatācijas apsvērumu dēļ, jo īpaši ietilpības ierobežojumu dēļ sastrēgumstundās, vai ja to neļauj ritošais sastāvs. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var arī ierobežot velosipēdu pārvadāšanu, pamatojoties uz to svaru un izmēru. Tie savās oficiālajās tīmekļa vietnēs publicē nosacījumus velosipēdu pārvadāšanai, tostarp atjauninātu informāciju par pieejamo ietilpību, izmantojot telemātikas lietojumprogrammas, kas minētas Komisijas Regulā (ES) Nr. 454/2011.
4. Dalībvalstis var pieprasīt, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi sagatavotu plānus par to, kā palielināt un uzlabot velosipēdu pārvadāšanu, un citus risinājumus, kas veicina dzelzceļa un velosipēdu kombinētu izmantošanu, un minētos plānus pastāvīgi atjauninātu.

7. pants

Atteikšanās no saistību izpildes un ierobežojumu noteikšanas nepieļaujamība

1. Šajā regulā paredzētās saistības pret pasažieriem nevar ierobežot un no to izpildes nevar atteikties, jo īpaši, paredzot atkāpi vai ierobežojošu klauzulu pārvadājuma līgumā.
2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var pasažierim piedāvāt **pārvadājuma** līguma nosacījumus, kas ir izdevīgāki nekā šajā regulā paredzētie nosacījumi.

8. pants

Pienākums sniegt informāciju par pakalpojumu pārtraukšanu

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi vai attiecīgā gadījumā kompetentās iestādes, kas atbildīgas par dzelzceļa sabiedrisko pakalpojumu līgumu, ar attiecīgiem līdzekļiem, tostarp personām ar invaliditāti piekļūstamos formātos saskaņā ar Direktīvā (ES) 2019/882 ⁸ un Komisijas Regulās (ES) Nr. 454/2011 un Nr. 1300/2014 noteiktajām piekļūstamības prasībām, un pirms to īstenošanas publisko lēmumus izbeigt vai uz laiku pārtraukt pakalpojumus.

9. pants

Ceļojuma informācija ⁹

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un biļešu pārdevēji, kas piedāvā pārvadājuma līgumus viena vai vairāku dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu vārdā, pēc pieprasījuma sniedz pasažierim vismaz II pielikuma I daļā noteikto informāciju par braucieniem, par kuriem attiecīgais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums piedāvā pārvadājuma līgumu. [...].
2. Brauciena laikā [...] dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi [...] sniedz pasažierim vismaz II pielikuma II daļā noteikto informāciju. **Ja stacijas apsaimniekotājam pārsēšanās stacijā ir šāda informācija, tas šo informāciju sniedz arī pasažieriem.**

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp.).

⁹ **Pievienot jaunu apsvērumu: Biļešu pārdevēju lielums ievērojami atšķiras – no mikrouzņēmumiem līdz lieliem uzņēmumiem –, un daži no tiem piedāvā pakalpojumus tikai bezsaistē vai tiešsaistē. Tādējādi pienākumam sniegt pasažieriem ceļojuma informāciju vajadzētu būt samērīgam ar biļešu pārdevēja jaudu.**

3. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju sniedz visatbilstīgākajā formātā, **ja iespējams, pamatojoties uz reāllaika ceļošanas informāciju**, tostarp, izmantojot [...] **piemērotas** komunikācijas tehnoloģijas. Īpaši rūpīgi nodrošina šīs informācijas piekļūstamību personām ar invaliditāti saskaņā ar Direktīvā (ES) 2019/882 un Komisijas Regulās (ES) Nr. 454/2011 un Nr. 1300/2014 noteiktajām piekļūstamības prasībām.
4. [...] **Infrastrukturā pārvaldītāji nediskriminējoši un bez liekas kavēšanās** [...] dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un **stacijas apsaimniekotājiem** [...] **izplata** reāllaika datus par vilcienu **pienākšanu un atiešanu. Pēc pieprasījuma bilešu pārdevējiem ir piekļuve minētajiem reāllaika datiem.**

10. pants

Bilešu [...] un rezervāciju pieejamība

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un bilešu pārdevēji piedāvā biļetes un tranzīta biļetes, ja tās ir pieejamas, **kā minēts 10.a pantā**, un rezervācijas. [...].
2. Neskarot 3. un 4. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi [...] [...] **pārdod – vai nu tieši, vai ar bilešu pārdevēju vai ceļojumu rīkotāju starpniecību** – biļetes pasažieriem, izmantojot vismaz vienu no šādiem pārdošanas [...] **līdzekļiem**:
- a) bilešu kases, **citus pārdošanas punktus** vai bilešu automātus;
 - b) tālruni, internetu vai jebkuras citas plaši pieejamas informācijas tehnoloģijas;
 - c) vilcienos.

[...] **Kompetentās iestādes, kā definēts Regulas (EK) Nr. 1370/2007 2. panta b) punktā,** var pieprasīt, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pārvadājumiem, ko veic saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu līgumiem, biļetes nodrošinātu, izmantojot vairāk nekā vienu [...] pārdošanas **līdzekli**.

3. [...]
4. Ja iekāpšanas stacijā nav ne biļešu kases, ne biļešu automāta, pasažieri stacijā jāinformē par:
 - a) iespēju iegādāties biļetes pa tālruni vai internetā, vai vilcienā, kā arī par iegādes procedūru;
 - b) tuvāko staciju vai citu vietu, kur atrodamas biļešu kases un/vai biļešu automāti.
5. Ja iekāpšanas stacijā nav biļešu kases, [...] **nav** piekļūstama biļešu automāta **un** **nav citu piekļūstamu līdzekļu, lai biļetes iegādātos iepriekš**, personām ar invaliditāti [...] ir atļauts iegādāties biļetes vilcienā bez papildu izmaksām, **ja vien šāda iespēja nav ierobežota vai liegta drošības vai obligātas vilciena biļešu rezervācijas iemeslu dēļ. Ja vilcienā nav darbinieku, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums informē personas ar invaliditāti par to, vai un kā iegādāties biļeti. Dalībvalstis var pieprasīt, lai personas ar invaliditāti par tādām tiktu atzītas saskaņā ar to valsts tiesību aktiem un praksi.**

Dalībvalstis var pirmajā daļā minētās tiesības attiecināt uz visiem pasažieriem. Ja dalībvalstis piemēro šo iespēju, tās par to attiecīgi informē Komisiju. Eiropas Dzelzceļa aģentūra savā tīmekļa vietnē publicē informāciju, kas attiecas uz Komisijas Regulu Nr. 1300/2014 un Nr. 454/2011 īstenošanu.

6. [...]

10.a pants

Tranzīta biļetes ¹⁰

1. **Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji** pieliek saprātīgas pūles, [...] lai piedāvātu tranzīta biļetes iekšzemes un starptautiskiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem [...] un jo īpaši pārvadājumu pakalpojumiem, kurus nodrošina viens dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi savstarpēji sadarbojas ar mērķi pēc iespējas plašāk piedāvāt tranzīta biļetes gan iekšzemes, gan starptautiskiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem.
2. Attiecībā uz ceļojumiem, kas ietver vienu vai vairākas pārsēšanās, pasažieris pirms biļetes vai biļešu iegādes tiek informēts par to, vai minētā biļete vai minētās biļetes ir tranzīta biļete.

¹⁰ *Pievienot jaunu apsvērumu:* Tranzīta biļetes ļauj pasažieriem veikt vienlaidu braucienus, un tāpēc būtu jāpieliek saprātīgas pūles, lai šādas biļetes piedāvātu vietējiem, starptautiskiem, pilsētu, piepilsētu un reģionāliem pakalpojumiem, tostarp arī dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumiem, kuri ir atbrīvoti no šīs regulas piemērošanas. Aprēķinot kavējuma ilgumu kompensācijām, attiecībā uz šādiem dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumiem vajadzētu būt iespējai izslēgt kavējumus, kuri rodas brauciena daļās, kas ir ārpus šīs regulas darbības jomas.

3. Biļete vai biļetes, kas no dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma iegādātas vienā komercdarījumā, ir tranzīta biļete, un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums saskaņā ar 16., 17. un 18. pantu ir atbildīgs, ja pasažieris nokavē vienu vai vairākas pārsēšanās. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad biļetē vai biļetēs ir skaidri norādīts, ka tās ir atsevišķi pārvadājuma līgumi, un pasažieris pirms iegādes par šo jautājumu ir ticis informēts saskaņā ar 2. punktu.
4. Ja biļete vai biļetes ir iegādātas vienā komercdarījumā un biļešu pārdevējs vai ceļojuma rīkotājs pēc savas iniciatīvas biļetes apvienojis, biļešu pārdevējs vai ceļojuma rīkotājs, kas pārdevis biļeti vai biļetes, ir atbildīgs par to, lai nodrošinātu atlīdzinājumu un kompensāciju 50 % apmērā no summas, kas samaksāta biļetes vai biļešu iegādes darījumā, ja pasažieris nokavē vienu vai vairākas pārsēšanās. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad biļetēs vai citā dokumentā, vai elektroniski tādā veidā, kas ļauj pasažierim informāciju reproducēt turpmākai atsaucei, ir norādīts, ka biļetes ir atsevišķi pārvadājuma līgumi, un pasažieris pirms iegādes par šo jautājumu ir ticis informēts.
- Biļešu pārdevēji vai ceļojumu rīkotāji ir atbildīgi par saskaņā ar šo punktu veiktu pasažieru pieprasījumu un iespējamu sūdzību izskatīšanu. Pirmajā daļā minētos atlīdzinājumus un kompensācijas izmaksā 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Šajā daļā minētās tiesības neskar piemērojamos valsts tiesību aktus, ar kuriem pasažieriem piešķir papildu kompensāciju par zaudējumu.
5. Pienākums pierādīt, ka šajā pantā minētā informācija tikusi sniegta, gulstas uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu, ceļojumu rīkotāju vai biļešu pārdevēju, kas pārdeva biļeti vai biļetes.

III nodaļa

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildība par pasažieriem un viņu bagāžu

11. pants

Atbildība par pasažieriem un bagāžu

Ņemot vērā šīs nodaļas noteikumus un neskarot piemērojamos valsts tiesību aktus, ar kuriem pasažieriem piešķir papildu kompensāciju par zaudējumu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību par pasažieriem un viņu bagāžu reglamentē I pielikuma IV sadaļas I, III un IV nodaļa, kā arī VI un VII sadaļa.

12. pants

Apdrošināšana un atbildības segums [...]

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums ir pienācīgi apdrošināts **vai tam ir pienācīgas garantijas saskaņā tirgus nosacījumiem attiecībā uz segumu** saskaņā ar Direktīvas 2012/34/ES 22. pantu [...].

13. pants

Avansa maksājumi

1. Pasažiera bojāejas vai miesas bojājumu gadījumā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kā tas noteikts I pielikuma 26. panta 5. punktā, nekavējoties un katrā ziņā ne vēlāk kā piecpadsmit dienas pēc tam, kad ir noteikta tās fiziskās personas identitāte, kura ir tiesīga saņemt kompensāciju, proporcionāli ciestajiem zaudējumiem izmaksā avansus, kas ir vajadzīgi, lai segtu tūlītējas ekonomiska rakstura vajadzības.
2. Neskarot 1. punktu, bojāejas gadījumā attiecībā uz katru pasažieri avansa maksājums nav mazāks par 21 000 EUR.
3. Avansa maksājums nav atbildības atzīšana, un to var atskaitīt no jebkādām summām, ko turpmāk izmaksā, pamatojoties uz šo regulu, bet tas nav atmaksājams, izņemot gadījumus, kad zaudējumi nodarīti pasažiera nolaidības vai vainas dēļ vai ja avansa maksājumu saņēmusī persona nav tā persona, kura ir tiesīga saņemt kompensāciju.

14. pants

Atbildības apstrīdēšana

Pat tad, ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums apstrīd savu atbildību par fizisku kaitējumu, kas nodarīts pasažierim, kuru tas pārvadā, uzņēmums pieliek visas saprātīgās pūles, lai palīdzētu pasažierim, kurš no trešām personām pieprasa kompensāciju par zaudējumu.

IV nodaļa Kavējumi, nokavētas pārsēšanās un atcelti reisi

15. pants

Atbildība par kavējumiem, nokavētu pārsēšanos un atceltiem reisiem

Ņemot vērā šo nodaļu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību par kavējumiem, nokavētu pārsēšanos un atceltiem reisiem reglamentē I pielikuma IV sadaļas II nodaļa.

16. pants

Atlīdzināšana un maršruta maiņa

1. Ja atiešanas brīdī vai tāpēc, ka ir nokavēta pārsēšanās, **vai tāpēc, ka reiss ir atcelts**, [...] ir pamatoti paredzams, ka ierašanās pārvadājuma līgumā paredzētajā galamērķī aizkavēsies par [...] 60 minūtēm **vai vairāk, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kas nodrošina aizkavējušos vai atcelto reisu**, [...] nekavējoties **pasažierim piedāvā** [...] izvēlēties vienu no šādām iespējām **un veic nepieciešamos pasākumus**:
 - a) saņemt atlīdzinājumu biļetes pilnas cenas apjomā saskaņā ar iegādes nosacījumiem par brauciena daļu vai daļām, kas nav veiktas, kā arī par daļu vai daļām, kas jau ir veiktas, ja brauciens vairs neatbilst pasažiera sākotnējam brauciena plānam, kā arī attiecīgos gadījumos apmaksātu atpakaļbraucienu uz pirmo brauciena sākumpunktu, cik drīz vien iespējams. [...];
 - b) ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem un cik drīz vien iespējams, turpināt braucienu līdz galamērķim vai mainīt maršrutu, lai sasniegtu galamērķi;
 - c) ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem kādā vēlākā dienā, kad vien pasažierim ir ērtāk, turpināt braucienu līdz galamērķim vai mainīt maršrutu, lai sasniegtu galamērķi.

2. [...] **Ja 1. punkta b) un c) apakšpunkta nolūkos līdzvērtīgu mainītu maršrutu [...] nodrošina tas pats dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums vai minētais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums** uzdod citam uzņēmumam nodrošināt mainīto maršrutu, tas pasažierim nerada papildu izmaksas. Šī prasība attiecas arī uz gadījumiem, kad maršruta maiņa ietver pārvadājumu augstākas apkalpošanas klasē un alternatīvus transporta veidus. [...] Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pieliek saprātīgas pūles, lai nebūtu jāveic papildu pārsēšanās **un minētais kavējums** brauciena kopīgumā **būtu pēc iespējas īss.** [...] Pasažieriem nepiedāvā pārvadājumu zemākā klasē, ja vien tā nav vienīgā pieejamā iespēja mainīt maršrutu.

Neskarot pirmo daļu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pēc pasažiera pieprasījuma var piekrist, ka pasažieris noslēdz pārvadājuma līgumus ar citiem pārvadājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas ļauj pasažieriem sasniegt galamērķi līdzvērtīgos apstākļos, un atlīdzināt radušās izmaksas.

3. Pārvadātāji, kas nodrošina pārvadājumu pakalpojumus mainītajā maršrutā, īpašu uzmanību pievērš tam, lai personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nodrošinātu alternatīvā pārvadājuma līdzvērtīgu piekļūstamību. **Pārvadātāji, kas nodrošina pārvadājumu pakalpojumus mainītajā maršrutā, var personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nodrošināt alternatīvus pārvadājumu pakalpojumus, kuri atbilst viņu vajadzībām un kuri atšķiras no tiem, ko piedāvā citiem pasažieriem.**
4. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā un 2. punkta otrajā daļā minētos atlīdzinājumus izmaksā 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Dalībvalstis var pieprasīt, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi šādus pieprasījumus pieņemtu, izmantojot noteiktus saziņas līdzekļus, ar noteikumu, ka pieprasījums nerada diskriminējošu ietekmi.

Kompensācija [...]

1. Nezaudējot tiesības uz pārvadāšanu, pasažieris [...] **ir tiesīgs uz kompensāciju** no dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma par kavējumu, ja viņš saskaras ar tādu pakalpojuma kavējumu, kas noticis starp [...] **biļetē vai tranzīta biļetē** norādīto izbraukšanas un **galamērķa** vietu, par kuru [...] nav atlīdzinātas izmaksas saskaņā ar 16. pantu. **Pasažieriem ir arī tiesības uz kompensāciju par reisa atcelšanu vai kavējumu, kas sasniedz 60 minūtes vai vairāk, ja maršruta maiņa notiek, ievērojot 16. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Šādā gadījumā kavējumu aprēķina, pamatojoties uz plānoto ierašanās laiku galamērķī saskaņā ar sākotnējo biļeti vai tranzīta biļeti un faktisko ierašanās laiku galamērķī.** Minimālās kompensācijas par kavējumiem ir šādas:
 - a) 25 % no biļetes cenas, ja kavējums ir no 60 līdz 119 minūtēm,
 - b) 50 % no biļetes cenas, ja kavējums ir 120 minūtes vai ilgāks.
2. Šā panta 1. punkts attiecas arī uz pasažieriem, kuriem ir abonementa biļete vai sezonas biļete. Ja šie pasažieri ir pieredzējuši vairākkārtējus kavējumus vai reisu atcelšanu abonementa biļetes vai sezonas biļetes derīguma termiņa laikā, viņiem [...] **ir tiesības uz** atbilstīgu kompensāciju saskaņā ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma kompensēšanas pasākumiem. Šie pasākumi paredz kritērijus, lai noteiktu kavējumu un aprēķinātu kompensāciju. Ja kavējumi, kas nepārsniedz 60 minūtes, abonementa biļetes vai sezonas biļetes derīguma termiņa laikā atkārtojas vairākkārt, kavējumu ilgumu **var** [...] summēt un pasažieriem **var** [...] piešķirt kompensāciju saskaņā ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma kompensēšanas pasākumiem.

3. **Neskarot 2. punktu**, kompensāciju par kavējumu aprēķina proporcionāli pilnai cenai, kuru pasažieris faktiski samaksājis par aizkavējušos reisu. Ja pārvadājuma līgums ir noslēgts par braucienu turp un atpakaļ, kompensāciju par kavējumu turpceļā vai atpakaļceļā aprēķina proporcionāli cenai, kas par minēto brauciena posmu norādīta uz biļetes. Ja nav šādas norādes par atsevišķu ceļojuma brauciena posmu cenu, kompensāciju aprēķina proporcionāli pusei cenas, kas samaksāta par biļeti. Tāpat proporcionāli pilnai cenai aprēķina cenu par aizkavējušos reisu, kuru nodrošina saskaņā ar jebkuras citas formas pārvadājuma līgumu, ar ko atļauj braukšanu vairākos secīgos posmos.
4. Aprēķinot kavējuma ilgumu, neņem vērā nekādus kavējumus, attiecībā uz kuriem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums var pierādīt, ka tie notikuši ārpus Savienības teritorijām.
- 4.a Dalībvalstis var pieprasīt, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi kompensācijas pieprasījumus pieņemtu, izmantojot noteiktus saziņas līdzekļus, ar noteikumu, ka pieprasījums nerada diskriminējošu ietekmi.**
5. Biļetes cenas kompensāciju izmaksā viena mēneša laikā pēc kompensācijas pieprasījuma iesniegšanas. Kompensāciju drīkst izmaksāt ar kuponiem un/vai citiem pakalpojumiem, ja nosacījumi ir elastīgi (jo īpaši attiecībā uz derīguma termiņu un galamērķi). Pēc pasažiera pieprasījuma kompensāciju izmaksā naudā.
6. Biļetes cenas kompensāciju nesamazina, no tās atskaitot ar finanšu darījumiem saistītas izmaksas, piemēram, maksas, tālruņa vai pastmarku izmaksas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var noteikt minimālo summu, ko nesasniedzot kompensāciju neizmaksā. Šī minimālā summa nav lielāka par 4 EUR par katru biļeti.
7. Pasažierim nav nekādu tiesību uz kompensāciju, ja viņu informē par kavējumu pirms biļetes nopirkšanas vai ja kavējums, kas rodas sakarā ar brauciena turpināšanu, izmantojot citu pārvadājumu vai mainot maršrutu, ir mazāks par 60 minūtēm.

8. Pasažierim nav tiesību uz kompensāciju tādu kavējumu, atcelšanu un nokavētu pārsēšanos gadījumā, ko tiešā veidā izraisījuši vai kas ir cieši saistīti ar:

- a) apstākļiem, kuri nav saistīti ar dzelzceļa darbību, piemēram, ekstrēmi laikapstākļi vai lielas dabas katastrofas, un no kuriem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, neskatoties uz rīcību, ko tas atbilstoši apstākļiem konkrētajā gadījumā veicis, nevarēja izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;
- b) pasažiera vainas dēļ; vai
- c) trešās personas rīcību, no kuras dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, neskatoties uz rīcību, ko tas atbilstoši apstākļiem konkrētajā gadījumā veicis, nevarēja izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst, piemēram, pašnāvības, personas uz sliežu ceļa, kabeļu zādzība, ārkārtas situācijas vilcienā, tiesībaizsardzības darbības, sabotāža vai terorisms.

Šā apakšpunkta pirmajā daļā minētais izņēmums neattiecas uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma darbinieku streikiem, citu tādu uzņēmumu darbībām vai bezdarbību, kas izmanto to pašu dzelzceļa infrastruktūru, un infrastruktūras pārvaldītāju un stacijas apsaimniekotāju darbībām vai bezdarbību.

[...]

Palīdzība

1. Ja pienākšana vai atiešana ir aizkavējusies **vai ja reiss ir atcelts**, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums [...] vai stacijas apsaimniekotājs informē pasažierus par stāvokli, kā arī par paredzamo **reisa vai aizstājēja reisa** atiešanas un pienākšanas laiku, tiklīdz šāda informācija ir pieejama. **Ja bilešu pārdevējiem un ceļojumu rīkotājiem ir šāda informācija, tie to sniedz arī pasažierim.**
2. Ja kāds no 1. punktā minētajiem kavējumiem ilgst [...] 60 minūtes **vai vairāk** vai **ja reiss ir atcelts, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kas nodrošina aizkavējušos vai atcelto reisu**, pasažieriem [...] par brīvu **piedāvā**:
 - a) maltītes un atspirdzinājumus apjomā, kas pamatoti atbilst gaidīšanas laikam, ja tie ir pieejami vilcienā vai stacijā vai tos iespējams saprātīgā veidā piegādāt, ņemot vērā tādus kritērijus kā attālums līdz piegādātājam, piegādei vajadzīgais laiks un izmaksas;
 - b) ja ir jāpārnakšņo viena vai vairākas nakts vai ja ir jāuzturas ilgāk – izmitināšanu viesnīcā vai citur un pārvadāšanu starp dzelzceļa staciju un izmitināšanas vietu, kur un ja vien tas fiziski iespējams;
 - c) ja vilciens iestrēdzis uz sliežu ceļa – pārvadāšanu no vilciena līdz dzelzceļa stacijai, alternatīvam pārvadājuma sākumpunktam vai galamērķim, kur un ja vien tas fiziski iespējams.
3. Ja dzelzceļa pārvadājums **ir pārtraukts un** to vairs nevar **vai ar saprātīgu kavējumu nevar** turpināt, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pēc iespējas drīz [...] **piedāvā** pasažieriem alternatīvus pārvadājumu pakalpojumus **un veic nepieciešamos pasākumus.**
4. Pēc pasažiera pieprasījuma dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi apliecina [...], ka dzelzceļa pārvadājumu pakalpojums ir [...] kavēts, izraisījis nokavētu pārsēšanos vai atcelts.

5. Piemērojot 1., 2., 3. un 4. punktu, attiecīgais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pievērš īpašu uzmanību vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un viņu pavadošajām personām.
6. [...] **Ja ir izstrādāti ārkārtas rīcības plāni, ievērojot Direktīvas 2012/34/ES 13.a panta 3. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi veic koordināciju ar stacijas apsaimniekotāju un infrastruktūras pārvaldītāju, lai tie būtu gatavi iespējamībai, ka rodas būtisks darbības traucējums un ilgi kavējumi, kuru rezultātā stacijā iestrēgst ievērojams skaits pasažieru.**

19. pants

[...]

[...]

V nodaļa

Personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām

20. pants

Tiesības uz pārvadāšanu

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un stacijas apsaimniekotāji, aktīvi iesaistot personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārstāvjus [...], izveido vai īsteno nediskriminējošus transporta piekļūstamības noteikumus attiecībā uz personām ar invaliditāti, **tostarp to personīgajiem asistentiem, kas par tādiem atzīti saskaņā ar valsts praksi, un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām [...]. [...]** **Stacijas apsaimniekotājs un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums minētajos noteikumos nosaka, kura struktūra ir atbildīga par palīdzības sniegšanu personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kā minēts Komisijas Regulā (ES) Nr. 1300/2014.**
2. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju un biļetes piedāvā bez papildu maksas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs nedrīkst atteikties pieņemt personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju vai pārdot tai biļeti, vai arī pieprasīt, lai šādu personu pavadītu cita persona, ja vien tas nav obligāti nepieciešams, lai ievērotu 1. punktā minētos piekļūstamības noteikumus.

Informācija personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām

1. Pēc pieprasījuma stacijas apsaimniekotājs, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām sniedz informāciju, tostarp piekļūstamos formātos saskaņā ar **Komisijas Regulās (ES) Nr. 454/2011 un Nr. 1300/2014** un Direktīvā **(ES) 2019/882** noteiktajām piekļūstamības prasībām, par stacijas un tās aprīkojuma un dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu piekļūstamību un par iespējām piekļūt ritošajam sastāvam saskaņā ar 20. panta 1. punktā minētajiem piekļūstamības noteikumiem, kā arī par vilcienā pieejamām ērtībām.
2. Izmantojot 20. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs pēc pieprasījuma piecās darbdienās pēc atteikuma apstiprināt rezervāciju vai izsniegt biļeti vai pēc prasības būt ar pavadoni piemērošanas rakstiski informē personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām par šādas rīcības iemesliem. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs pieliek saprātīgas pūles, lai attiecīgajai personai piedāvātu alternatīvu transporta iespēju, ņemot vērā attiecīgās personas vajadzības, kas saistītas ar transporta piekļūstamību.
3. **Stacijās, kurās nav personāla, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un stacijas apsaimniekotāji nodrošina, lai saskaņā ar 20. panta 1. punktā minētajiem piekļūstamības noteikumiem būtu uzrādīta viegli pieejama informācija, tostarp piekļūstamos formātos saskaņā ar Komisijas Regulā (ES) Nr. 454/2011 un Nr. 1300/2014 un Direktīvā (ES) 2019/882 noteiktajām piekļūstamības prasībām, par tuvākajām stacijām, kurās ir personāls, un tieši pieejamu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.**

Palīdzība dzelzceļa stacijās un vilcienā

1. Personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām palīdz šādi:

- a) **Personīgais asistents, kas par tādu atzīts saskaņā ar valsts praksi, var ceļot ar īpašu tarifu vai attiecīgā gadījumā bez maksas un, ja praktiski iespējams, viņam ierāda vietu blakus personai ar invaliditāti.**

Ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pieprasa, lai persona ar invaliditāti vilcienā tiktu pavadīta saskaņā ar 20. panta 2. punktu, pavadošajai personai ir tiesības ceļot bez maksas un, ja praktiski iespējams, sēdēt blakus personai ar invaliditāti.

Tām var būt līdzīgi suns-pavadonis saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem;

- [...]b) izbraucot no dzelzceļa stacijas, kurā ir personāls, braucot caur to tranzītā un ierodoties tajā, [...] tai bez maksas **sniedz palīdzību** [...] tā, lai minētā persona varētu iekāpt vilcienā, pārsēsties uz savienjošo dzelzceļa reisu, uz kuru tai ir bilete, vai izkāpt no vilciena [...]. Šāda palīdzība ir pieejama vienmēr, kad stacijā strādā apmācīti darbinieki;

- c) **stacijās, kurās nav personāla, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi bez maksas nodrošina palīdzību, tām atrodoties un iekāpjot vilcienā un izkāpjot no vilciena, ja vilcienā ir apmācīti darbinieki;**

[...]d) gadījumā, ja **vilcienā un stacijā nav apmācīta pavadošā personāla, [...] tiek pieliktas** visas saprātīgās pūles, lai nodrošinātu [...] personu **ar invaliditāti** vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļuvi ceļošanai pa dzelzceļu.

3. [...]

4. [...]

- e) **dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pieliek visas saprātīgās pūles, lai vilcienā tām nodrošinātu piekļuvi tiem pašiem pārvadājumu pakalpojumiem kā citiem pasažieriem, ja šīs personas bez citu palīdzības un droši nevar piekļūt minētajiem pārvadājumu pakalpojumiem.**

5. **Šīs regulas 20. panta 1. punktā minētie noteikumi nosaka kārtību, kādā īsteno 1. punktā minētās tiesības.**

23. *pants*

[...]

[...]

Palīdzības sniegšanas nosacījumi

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, stacijas apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji sadarbojas, lai sniegtu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām [...], kā noteikts 20. un 22. pantā, saskaņā ar šādiem punktiem:

- a) palīdzību sniedz ar nosacījumu, ka par personas vajadzību saņemt šādu palīdzību dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, stacijas apsaimniekotājam, biļešu pārdevējam vai ceļojumu rīkotājam, no kura biļete nopirkta, **vai attiecīgā gadījumā f) apakšpunktā minētajam vienotajam kontaktpunktam pasažieris vai viņa pārstāvis ir paziņojis [...]** vismaz 48 stundas iepriekš, pirms palīdzība ir vajadzīga. **Šādus paziņojumus pārsūta visiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un stacijas apsaimniekotājiem, kas ir iesaistīti braucienā.** Ja biļete vai sezonas biļete ir derīga vairākiem braucieniem, pietiek ar vienu paziņojumu, ar noteikumu, ka ir sniegta attiecīga informācija par turpmāko braucienu laiku, **un jebkurā gadījumā vismaz 48 stundas iepriekš, pirms palīdzība pirmo reizi ir vajadzīga. Pasažieris vai viņa pārstāvis pieliek visas saprātīgās pūles, lai par šādu turpmāko braucienu atcelšanu informētu vismaz 12 stundas iepriekš. [...]**;
- b) dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, stacijas apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji veic visus vajadzīgos pasākumus paziņojumu saņemšanai. **Ja biļešu pārdevēji nevar apstrādāt šādus paziņojumus, tie norāda alternatīvas iegādes vietas vai alternatīvus veidus paziņojuma sniegšanai;**
- c) ja paziņojums saskaņā ar a) punktu nav sniegts, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums un stacijas apsaimniekotājs pieliek visas saprātīgās pūles, lai sniegtu palīdzību personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai tā varētu doties braucienā;

- d) [...] stacijas apsaimniekotājs vai jebkura cita pilnvarota persona[...] norāda vietas, kurās personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām var paziņot par ierašanos dzelzceļa stacijā un[...] lūgt palīdzību;
- e) palīdzību sniedz ar nosacījumu, ka persona ar invaliditāti vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām ierodas noteiktajā vietā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma vai stacijas apsaimniekotāja, kas sniedz šādu palīdzību, iepriekš noteiktā laikā. Šāds laiks nevar būt ilgāks par 60 minūtēm pirms publicētā atiešanas laika vai laika, kurā visiem pasažieriem tiek lūgts reģistrēties. Ja nav noteikts laiks, līdz kuram personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām jāierodas, attiecīgā persona ierodas noteiktajā vietā vēlākais 30 minūtes pirms publicētā atiešanas laika vai laika, kurā visiem pasažieriem tiek lūgts reģistrēties.
- f) **Dalībvalstis var pieprasīt, lai stacijas apsaimniekotāji un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi to teritorijā sadarbotos nolūkā izveidot un izmantot vienotos kontaktpunktus personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Vienoto kontaktpunktu darbības kārtību nosaka 20. panta 1. punktā minētajos pieklūstamības noteikumos. Minētie vienotie kontaktpunkti ir atbildīgi par to, lai:**
 - i) **pieņemtu palīdzības pieprasījumus stacijās;**
 - ii) **paziņotu par individuāliem palīdzības pieprasījumiem stacijas apsaimniekotājiem un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem; un**
 - iii) **sniegtu informāciju par pieklūstamību.**

25. punkts

Kompensācija par pārvietošanās palīgīdzekļiem,

[...] palīgierīcēm un suņiem-pavadoņiem

1. Ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un stacijas apsaimniekotāji izraisa **pārvietošanās palīgīdzekļu, piemēram, ratiņkrēslu, [...] palīgierīču pazaudēšanu vai bojājumus [...] vai sertificētu suņu-pavadoņu**, ko izmanto personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, **pazaudēšanu vai savainošanu**, tad dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un stacijas apsaimniekotāji ir atbildīgi par minēto pazaudēšanu vai bojājumiem un tos kompensē.
2. Šā panta 1. punktā minētā kompensācija ir vienāda ar pazaudēto vai bojāto **pārvietošanās palīgīdzekļu vai palīgierīču aizstāšanas vai remonta izmaksām. Attiecībā uz suņiem-pavadoņiem 1. punktā minētā kompensācija ir vienāda ar aizvietošanas vai savainojuma ārstēšanas izmaksām.**
3. [...] **Ja piemēro 1. punktu**, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un stacijas apsaimniekotāji pieliek **visas [...] saprātīgās pūles [...]**, lai nodrošinātu **steidzami vajadzīgo [...]** **pārvietošanās palīgīdzekļu vai palīgierīču pagaidu aizstājējus [...]**. Persona ar invaliditāti vai ar ierobežotām pārvietošanās spējām [...] **minētās** pagaidu aizstājējas palīgīdzekļus vai palīgierīces drīkst paturēt līdz 1. un 2. punktā minētās kompensācijas izmaksāšanai.

Personāla apmācība

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un stacijas apsaimniekotāji:

- a) nodrošina, ka viss personāls [...], kas **savos ikdienas darba pienākumos** sniedz tiešu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, zina, kā apmierināt vajadzības, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, tostarp personām ar garīga un intelektuāla rakstura traucējumiem;
- b) nodrošina apmācību **un regulārus zināšanu atjaunināšanas kursus** nolūkā uzlabot informētību par vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti **un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām**, visam personālam, kas strādā stacijā **un vilcienos** un tieši saskaras ar pasažieriem.[...]

[...]

[...]

VI nodaļa

Drošība, sūdzības un pārvadājumu pakalpojumu kvalitāte

27. pants

Pasažieru personiskā drošība

Vienojoties ar publiskajām iestādēm, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, infrastruktūras pārvaldītāji un stacijas apsaimniekotāji savās attiecīgajās atbildības jomās veic atbilstīgus pasākumus un pielāgo tos publisko iestāžu noteiktajam drošības līmenim, lai nodrošinātu pasažieru personisko drošību dzelzceļa stacijās un vilcienos un lai pārvaldītu riskus. Tie sadarbojas un apmainās ar informāciju par labāko pieredzi tādu starpgadījumu novēršanā, kas varētu samazināt drošības līmeni.

28. pants

Sūdzības

1. Visi dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi [...] **un** stacijas apsaimniekotāji stacijās [...], kurās gada laikā apkalpo vidēji vairāk nekā 10 000 pasažieru dienā, izveido katrs savu sūdzību izskatīšanas mehānismu attiecībā uz šajā regulā paredzētajām tiesībām un pienākumiem savā attiecīgajā atbildības jomā ¹¹. Tie dara pasažieriem plaši zināmu savu kontaktinformāciju un darba valodu vai valodas. **Šis mehānisms neattiecas uz III nodaļu** ¹².

¹¹ **Pievienot jaunu apsvērumu:** Lai efektīvi izskatītu sūdzības, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un stacijas apsaimniekotājiem vajadzētu būt tiesībām izveidot kopīgus klientu apkalpošanas un sūdzību izskatīšanas mehānismus.

¹² **Pievienot jaunu apsvērumu:** Šīs regulas noteikumi neietekmē pasažieru tiesības iesniegt sūdzību valsts struktūrai vai prasīt tiesību aizsardzību saskaņā ar valsts procedūrām.

2. **Saskaņā ar 1. punktā minēto mehānismu** pasažieri var iesniegt sūdzību jebkuram dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam [...] **vai** stacijas [...] apsaimniekotājam [...] **atbilstoši to attiecīgajām atbildības jomām**. Sūdzības iesniedz [...] **trīs mēnešu laikā** pēc incidenta, uz kuru attiecas sūdzība. Adresāts viena mēneša laikā pēc sūdzības saņemšanas vai nu sniedz pamatotu atbildi, vai attiecīgi pamatotos gadījumos informē pasažieri **par to, ka viņš saņems atbildi** [...] ne vēlāk kā trīs mēnešu laikposmā pēc sūdzības saņemšanas dienas [...]. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi [...] **un** stacijas apsaimniekotāji [...] sūdzības izvērtēšanai vajadzīgos datus [...] glabā [...] **visu sūdzību izskatīšanas procedūras, tostarp 33. un 34. pantā minēto sūdzību izskatīšanas procedūru, laiku,** un pēc pieprasījuma dara [...] **tos** pieejamus valsts izpildes iestādēm.
3. Sīkāka informācija par sūdzību izskatīšanas procedūru ir **publiski** piekļūstama, **tostarp** personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.
4. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums 29. pantā minētajā [...] ziņojumā publicē saņemto sūdzību skaitu un veidus, izskatītās sūdzības, atbilžu sniegšanas laikus un veiktās darbības, lai iespējami panāktu uzlabojumus.

Pakalpojumu kvalitātes standarti

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi [...] izstrādā pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standartus un ievieš kvalitātes pārvaldības sistēmu, lai uzturētu pakalpojumu kvalitāti. Pakalpojumu kvalitātes standarti attiecas vismaz uz III pielikumā uzskaitītajiem elementiem.
2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi [...] pārrauga savu darbību, kā paredzēts pakalpojumu kvalitātes standartos. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi [...] savā tīmekļa vietnē, **vēlākais, līdz 30. jūnijam [OV: Ievietot stāšanās spēkā gadu + 2 gadi] un pēc tam ik pēc diviem gadiem** publicē ziņojumu par sniegto pārvadājumu pakalpojumu kvalitāti [...]. [...] Turklāt šos ziņojumus publicē arī Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūras tīmekļa vietnē.
3. **Stacijas apsaimniekotāji nosaka pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standartus, pamatojoties uz III pielikumā minētajiem attiecīgajiem punktiem. Tie pārrauga savu darbību, ievērojot šos standartus, un pēc pieprasījuma nodrošina piekļuvi informācijai par saviem darbības rezultātiem valsts publiskajām iestādēm.**

VII nodaļa Informācija un izpilde

30. pants

Pasažieru informēšana par viņu tiesībām

1. Pārdodot dzelzceļa braukšanas biļetes, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, stacijas apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji informē pasažierus par šajā regulā noteiktajām tiesībām un pienākumiem. Lai izpildītu šo informēšanas prasību, tie var izmantot tiem pieejamo Komisijas sagatavoto šīs regulas noteikumu kopsavilkumu visās oficiālajās Savienības valodās. Turklāt tie sniedz paziņojumu uz biļetes papīra vai elektroniskā formātā vai jebkādā citā veidā, tostarp personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām pieklūstamos formātos saskaņā ar Direktīvā (ES) 2019/882 un Komisijas Regulā (ES) Nr. 1300/2014 noteiktajām prasībām. Minētajā paziņojumā norāda, kur šādu informāciju var saņemt reisa atcelšanas, nokavētas pārsēšanās vai ilga kavējuma gadījumā. **Ja nav iespējams sniegt paziņojumu uz biļetes, tie pasažieri informē, izmantojot citus līdzekļus.**
2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un stacijas apsaimniekotāji atbilstīgā veidā, tostarp pieklūstamos formātos saskaņā ar Direktīvā (ES) 2019/882 un Komisijas Regulā (ES) Nr. 1300/2014 noteiktajām pieklūstamības prasībām, stacijā un vilcienā informē pasažierus par viņu tiesībām un pienākumiem saskaņā ar šo regulu un par tās struktūras vai to struktūru kontaktinformāciju, ko dalībvalstis norīkojušas, ievērojot 31. pantu.

31. pants

Valstu izpildes struktūru norīkošana

Katra dalībvalsts norīko struktūru vai struktūras, kas atbild par šīs regulas izpildi. Katra no minētajām struktūrām veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu pasažieru tiesību ievērošanu.

Visas struktūras savā uzbūvē, lēmumos par finansējumu, juridiskajā formā un lēmumu pieņemšanā ir neatkarīgas no jebkura infrastruktūras pārvaldītāja, par maksas iekasēšanu atbildīgās struktūras, par jaudas iedalīšanu atbildīgās struktūras vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma.

Dalībvalstis informē Komisiju par struktūru vai struktūrām, kas norīkotas saskaņā ar šo pantu, un par to attiecīgo kompetenci. Šajā nodaļā paredzētie izpildes pienākumi attiecībā uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, stacijas apsaimniekotājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem neattiecas uz Kipru vai Maltu, kamēr to teritorijā nav izveidota dzelzceļu sistēma.

32. pants

Izpildes uzdevumi

1. Valstu izpildes struktūras rūpīgi uzrauga atbilstību šīs regulas prasībām, **tostarp Komisijas Regulu (ES) Nr. 454/2011 un Nr. 1300/2014 prasībām, ciktāl uz minētajām regulām atsaucas šajā regulā**, un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pasažieru tiesību ievērošanu. Šādā nolūkā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, stacijas apsaimniekotāji un infrastruktūras pārvaldītāji šīm struktūrām pēc to pieprasījuma iesniedz attiecīgos dokumentus un informāciju. Šīs struktūras, veicot savus uzdevumus, ņem vērā informāciju, ko tām iesniegusi struktūra, kas saskaņā ar 33. pantu norīkota izskatīt sūdzības, ja tā ir cita struktūra. Tās arī var pieņemt lēmumus par izpildes darbībām, pamatojoties uz atsevišķām šādas struktūras pārsūtītām sūdzībām.
2. Valstu izpildes struktūras ik pēc **diviem gadiem**, vēlākais, nākamā kalendārā gada [...] **jūnija** beigās publicē statistiku par savu darbību, tostarp par piemērotajām sankcijām.
3. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums paziņo savu kontaktinformāciju valsts izpildes struktūrai vai struktūrām dalībvalstīs, kurās tas darbojas.

Sūdzību izskatīšana valstu izpildes struktūrās vai citās norīkotajās struktūrās

1. Neskarot patērētāju tiesības uz alternatīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/11/ES ¹³, pasažieris pēc tam, kad bez sekmēm ir iesniedzis sūdzību dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam [...] **vai** stacijas [...] apsaimniekotājam, ievērojot 28. pantu, **3 mēnešu laikā pēc tam, kad ir saņemis informāciju par sākotnējās sūdzības noraidīšanu**, var iesniegt sūdzību [...] **2. punktā minētajai** struktūrai. **Ja 3 mēnešu laikā pēc sākotnējās sūdzības iesniegšanas nav saņemta atbilde, pasažierim ir tiesības iesniegt sūdzību 2. punktā minētajai struktūrai.** [...] **Vajadzības gadījumā minētā** struktūra informē sūdzības iesniedzēju par [...] **viņa** tiesībām iesniegt sūdzības strīdu alternatīvas izšķiršanas struktūrām individuālas tiesiskās aizsardzības nolūkā.
2. Ikviens pasažieris var iesniegt sūdzību par šīs regulas varbūtēju pārkāpumu **vai nu** valsts izpildes struktūrai, vai arī jebkurai citai struktūrai, ko dalībvalsts norīkojusi šādā nolūkā.
3. Struktūra divu nedēļu laikā pēc sūdzības saņemšanas apstiprina tās saņemšanu. Sūdzību izskatīšanas procedūra ilgst ne vairāk kā trīs mēnešus, **skaitot no dienas, kad sūdzība ir iesniegta**. Sarežģītos gadījumos struktūra šo laikposmu [...] var pagarināt līdz sešiem mēnešiem. Šādā gadījumā tā informē pasažieri par pagarināšanas iemesliem un paredzamo laiku, kas vajadzīgs procedūras pabeigšanai. Tikai lietas, kas saistītas ar tiesvedību, var izskatīt ilgāk nekā sešus mēnešus. Ja struktūra ir arī strīdu alternatīvas izšķiršanas struktūra Direktīvas 2013/11/ES nozīmē, prevalē minētajā direktīvā noteiktie termiņi.

Sūdzību izskatīšanas procedūru dara piekļūstamu personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (OV L 165, 18.6.2013., 14. lpp.).

4. Pasažieru sūdzības par incidentu, kurā iesaistīts dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, izskata **2. punktā minētā** [...] tās dalībvalsts struktūra, kas piešķirusi attiecīgā uzņēmuma licenci.
5. Ja sūdzība attiecas uz varbūtējiem stacijas apsaimniekotāju vai infrastruktūras pārvaldītāju pārkāpumiem, [...] **sūdzību izskata 2. punktā minētā** tās dalībvalsts **struktūra**, kuras teritorijā incidents noticis.
6. Īstenojot sadarbību saskaņā ar 34. pantu, [...] struktūras var atkāpties no 4. vai 5. punkta, ja pamatotu iemeslu dēļ, jo īpaši valodas vai dzīvesvietas dēļ, tas ir pasažiera interesēs.

34. pants

Informācijas apmaiņa un pārrobežu sadarbība starp valstu izpildes struktūrām

1. Ja saskaņā ar 31. un 33. pantu ir norīkotas atšķirīgas struktūras, izveido ziņošanas mehānismus saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679, ar kuriem nodrošina informācijas apmaiņu starp tām nolūkā palīdzēt valsts izpildes struktūrai veikt uzraudzības un izpildes uzdevumus un tā, lai saskaņā ar 33. pantu norīkotā sūdzību izskatīšanas struktūra varētu savākt atsevišķu sūdzību izskatīšanai vajadzīgo informāciju.
2. Valstu izpildes struktūras koordinēšanas nolūkā apmainās ar informāciju par savu darbu un lēmumu pieņemšanas principiem un praksi. Komisija tām palīdz veikt šo uzdevumu.

3. [...] Sarežģītos gadījumos, piemēram, gadījumos, kad ir iesniegtas vairākas sūdzības vai ir iesaistīti vairāki operatori, vai kad sūdzības skar pārrobežu braucienus vai nelaimes gadījumus, kas notikuši citas dalībvalsts teritorijā, nevis dalībvalstī, kas izdevusi uzņēmuma licenci, jo īpaši tad, ja nav skaidrs, kura valsts izpildes struktūra ir kompetentā struktūra, vai gadījumos, kad tas atvieglotu vai paātrinātu sūdzības atrisināšanu, valsts izpildes struktūras sadarbojas un noskaidro "vadošo struktūru", kura kalpo par vienoto kontaktpunktu pasažieriem. Visas iesaistītās valsts izpildes struktūras sadarbojas, lai atvieglotu sūdzības atrisināšanu (tostarp dalās informācijā, palīdz tulkot dokumentus un sniedz informāciju par incidentu apstākļiem). Pasažierus informē par to, kura iestāde darbojas kā "vadošā struktūra".

VIII nodaļa Nobeiguma noteikumi

35. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un preventīvas. Dalībvalstis paziņo Komisijai par šiem noteikumiem un pasākumiem un nekavējoties ziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.
2. Īstenojot 34. pantā minēto sadarbību, valsts izpildes struktūra, kas ir kompetenta 33. panta 4. vai 5. punkta nolūkā, pēc sūdzību izskatošās valsts izpildes struktūras pieprasījuma izmeklē šīs regulas pārkāpumu, uz ko norādījusi minētā struktūra, un vajadzības gadījumā nosaka sankcijas.

36. pants

Pilnvaru deleģēšana

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 37. pantu nolūkā:

- i) koriģēt 13. panta **2. punktā** minētās finanšu summas, [...] **lai ņemtu vērā izmaiņas ES saskaņotajā patēriņa cenu indeksā, kurā nav iekļauta enerģija un neapstrādāta pārtika (ko publicējusi Komisija (*Eurostat*))**;
- ii) grozīt I pielikumu [...], lai ņemtu vērā grozījumus **Vienotajos noteikumos attiecībā uz pasažieru un bagāžas starptautisko dzelzceļa pārvadājumu līgumu (*CIV*), kas noteikti Konvencijas par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (*COTIF*) A papildinājumā [...]**.

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 36. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no [šīs regulas spēkā stāšanās diena]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā brīdī var atsaukt pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ¹⁴.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

¹⁴ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.).

6. Saskaņā ar šo pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

38. pants

Ziņojums

Komisija piecus gadus pēc šīs regulas pieņemšanas ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas īstenošanu un rezultātiem.

Ziņojuma pamatā ir informācija, ko sniedz, ievērojot šo regulu. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno attiecīgus priekšlikumus.

39. pants

Atcelšana

Regulu (EK) Nr. 1371/2007 atceļ **no [OV: ievietot stāšanās spēkā diena + 24 mēneši]**.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu V pielikumā.

40. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no [OV: ievietot stāšanās spēkā dienu + 24 mēneši].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

I PIELIKUMS

**Izvilums no Vienotajiem noteikumiem attiecībā uz pasažieru un bagāžas starptautisko
dzelzceļa pārvadājuma līgumu (CIV)**

A papildinājums

**1980. gada 9. maija Konvencijai par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF),
kura grozīta ar 1999. gada 3. jūnija Protokolu par grozījumiem Konvencijā par
starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem**

I SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

3. pants

Definīcijas

Šajos vienotajos noteikumos termins:

- a) "pārvadātājs" ir līgumpārvadātājs, ar kuru pasažieris ir noslēdzis pārvadājuma līgumu, ievērojot šos vienotos noteikumus, vai secīgais pārvadātājs, kas ir atbildīgs, pamatojoties uz šo līgumu;
- b) "pārvadātāja aizvietotājs" ir pārvadātājs, kas nav noslēdzis pārvadājuma līgumu ar pasažieri, bet kam a) punktā minētais pārvadātājs ir pilnībā vai daļēji uzticējis dzelzceļa pārvadājuma izpildi;
- c) "vispārējie pārvadāšanas nosacījumi" ir pārvadātāja nosacījumi vispārēju nosacījumu vai tarifu veidā, kuri juridiski ir spēkā katrā dalībvalstī un kuri pēc pārvadājuma līguma noslēgšanas ir kļuvuši par tā neatņemamu daļu;
- d) "transportlīdzeklis" ir mehāniskais transportlīdzeklis vai piekabe, ko pārvadā, pārvadājot pasažierus.

II SADAĻA

PĀRVADĀJUMA LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN IZPILDE

6. pants

Pārvadājuma līgums

1. Saskaņā ar pārvadājuma līgumu pārvadātājs uzņemas pārvest pasažieri, kā arī, ja nepieciešams, bagāžu un transportlīdzekļus uz galamērķi un piegādāt bagāžu un transportlīdzekļus galamērķī.
2. Pārvadājuma līgums jāapstiprina ar vienu vai vairākām pasažierim izdotām biļetēm. Tomēr saskaņā ar 9. pantu biļetes neesamība, nepareizums vai nozaudēšana neietekmē līguma esamību vai derīgumu, uz ko arī turpmāk attiecas šie vienotie noteikumi.
3. Biļete kalpo kā *prima facie* pierādījums pārvadājuma līguma noslēgšanai un saturam.

7. pants

Biļete

1. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka biļešu formu un saturu, kā arī valodu un rakstzīmes, kuras izmantojamas to sastādīšanā un drukāšanā.
2. Biļetē jānorāda vismaz šādas ziņas:
 - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
 - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu *CIV*;
 - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu pārvadājuma līguma noslēgšanu un saturu un dotu iespēju pasažierim izmantot tiesības, kas izriet no šī līguma.
3. Saņemot biļeti, pasažierim jāpārliedzina, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.
4. Biļete ir nododama citam, ja vien tā nav izdota uz pasažiera vārda un ja brauciens nav sācies.
5. Biļeti var sagatavot, elektroniski reģistrējot datus, ko var pārveidot salasāmās rakstu zīmēs. Procedūrai, kas tiek izmantota datu reģistrēšanai un apstrādei, jābūt līdzvērtīgai no funkcionālā viedokļa, īpaši – ciktāl tas attiecas uz biļetes pierādījuma vērtību, ko sniedz šie dati.

8. pants

Braukšanas maksas samaksa un atmaksāšana

1. Ja vien starp pasažieri un pārvadātāju nav noslēgta citāda vienošanās, braukšanas maksu apmaksā avansā.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka, ar kādiem nosacījumiem braukšanas maksu atmaksā.

9. pants

Tiesības uz pārvadāšanu. Pārvadāšanas atteikums

1. Pasažierim no brauciena sākuma jābūt derīgai biļetei un pēc pieprasījuma tā jāuzrāda biļešu kontrolierim. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var paredzēt:
 - a) ka pasažieris, kurš nevar uzrādīt derīgu biļeti, papildus braukšanas maksai maksā soda naudu;
 - b) ka pasažierim, kurš atsakās pēc pieprasījuma maksāt braukšanas maksu vai soda naudu, var pieprasīt pārtraukt braucienu;
 - c) vai un ar kādiem nosacījumiem var tikt atmaksāta soda nauda.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var paredzēt, ka pasažieriem, kuri:
 - a) rada draudus brauciena drošībai un veiksmīgai norisei, kā arī citu pasažieru drošībai;
 - b) rada citiem pasažieriem neērtības nepieņemamā veidā;

var atteikt pārvadāšanu vai arī tiem var pieprasīt pārtraukt braucienu. Šādiem pasažieriem nav tiesību saņemt atpakaļ braukšanas maksu vai maksu, ko tie ir maksājuši par reģistrētās bagāžas pārvadāšanu.

10. pants

Administratīvo formalitāšu nokārtošana

Pasažierim jākārto muitas vai citu administratīvo iestāžu prasītās formalitātes.

11. pants

Vilcienu atcelšana un kavēšanās. Nokavētas pārsēšanās

Kur tas nepieciešams, pārvadātājs biļetē apliecina, ka vilciens ticis atcelts vai pārsēšanās tikusi nokavēta.

III SADAĻA

ROKAS BAGĀŽAS, DZĪVNIĒKU, REĢISTRĒTĀS BAGĀŽAS UN TRANSPORTLĪDZEKĻU PĀRVADĀŠANA

I nodaļa

Kopīgi noteikumi

12. pants

Atļautie priekšmeti un dzīvnieki

1. Saskaņā ar Vispārējiem pārvadāšanas noteikumiem pasažieris var ņemt līdzī braucienā priekšmetus, kas ir viegli pārnēsājami (rokas bagāžu), kā arī dzīvus dzīvniekus. Turklāt saskaņā ar Vispārējo pārvadāšanas noteikumu speciālajiem noteikumiem braucienā var ņemt līdzī pārnēsāšanai neērtus priekšmetus. Priekšmeti un dzīvnieki, kas var traucēt vai radīt neērtības citiem pasažieriem vai radīt bojājumus, rokas bagāžā nav iekļaujami.
2. Priekšmetus un dzīvniekus pasažieri var nodot reģistrētā bagāžā saskaņā ar Vispārējiem pārvadāšanas noteikumiem.
3. Gadījumos, kad tiek pārvadāti pasažieri, saskaņā ar Vispārējo pārvadāšanas noteikumu speciālajiem noteikumiem pārvadātājs var atļaut transportlīdzekļu pārvadāšanu.
4. Bīstamu priekšmetu pārvadājumiem rokas bagāžā, reģistrētā bagāžā, kā arī uz transportlīdzekļiem vai tajos, ko veic pa dzelzceļu saskaņā ar šo sadaļu, ir jāatbilst Noteikumiem par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (*RID*).

13. pants

Pārbaude

1. Ja ir pietiekams iemesls aizdomām par iespējamu pārvadāšanas noteikumu neievērošanu, pārvadātājam ir tiesības pārbaudīt priekšmetu (rokas bagāžas, reģistrētās bagāžas un transportlīdzekļu, ieskaitot to kravu) un dzīvnieku atbilstību pārvadāšanas noteikumiem, ja vien tās valsts normatīvie akti, kurā paredzēts veikt šo pārbaudi, neaizliedz šādas pārbaudes. Pasažieris jāauzicina piedalīties pārbaudē. Ja pasažieris neierodas vai nav sasniedzams, pārvadātājam jāpieaicina divi neatkarīgi liecinieki.
2. Ja pārbaudes laikā atklājas, ka pārvadāšanas noteikumi nav ievēroti, pārvadātājs var prasīt pasažierim segt ar pārbaudi saistītos izdevumus.

14. pants

Administratīvo formalitāšu nokārtošana

Pasažierim jāpilda muitas un citu administratīvo iestāžu pieprasītās formalitātes, ja brauciena laikā tam ir priekšmeti (rokas bagāža, reģistrētā bagāža, transportlīdzekļi, ieskaitot to kravu) vai dzīvnieki. Pasažierim jābūt klāt šo priekšmetu pārbaudes laikā, izņemot – ja katras valsts normatīvie akti paredz citādi.

II nodaļa

Rokas bagāža un dzīvnieki

15. pants

Kontrole

Pasažieris pats atbild par līdzpaņemtās rokas bagāžas un dzīvnieku uzraudzību.

III nodaļa

Reģistrētā bagāža

16. pants

Reģistrētās bagāžas nosūtīšana

1. Līgumiskās saistības sakarā ar reģistrētās bagāžas nosūtīšanu jānosaka pasažierim izsniegtajā reģistrācijas kvītī.
2. Saskaņā ar 22. pantu reģistrācijas kvīts neesamība, nepareizība vai nozaudēšana neietekmē ar reģistrētās bagāžas nosūtīšanu saistīto vienošanos esamību vai derīgumu, uz ko arī turpmāk attiecas šie vienotie noteikumi.
3. Reģistrācijas kvīts kalpo kā *prima facie* pierādījums bagāžas reģistrēšanai un tās pārvadāšanas nosacījumiem.
4. Ja netiek pierādīts pretējais, pieņem, ka brīdī, kad pārvadātājs pieņēma reģistrēto bagāžu, tā acīmredzami bija labā kārtībā un bagāžas atsevišķo vienību skaits un masa sakrita ar to, kas norādīts reģistrācijas kvītī.

17. pants

Bagāžas reģistrācijas kvīts

1. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka bagāžas reģistrācijas kvīts formu un saturu, kā arī valodu un rakstzīmes, kuras izmantojamas tās sastādīšanā un drukāšanā. 7. panta 5. punktu piemēro *mutatis mutandis*.
2. Reģistrācijas kvītī jānorāda vismaz šādas ziņas:
 - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
 - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu *CIV*;
 - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu līgumiskās saistības attiecībā uz reģistrētās bagāžas nosūtīšanu un dotu iespēju pasažierim izmantot tiesības, kas izriet no pārvadājuma līguma.
3. Saņemot bagāžas reģistrācijas kvīti, pasažierim jāpārliedz, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.

18. pants

Reģistrēšana un pārvadāšana

1. Izņemot gadījumus, kad Vispārējie pārvadāšanas noteikumi paredz citādi, bagāžu reģistrē tikai tad, ja uzrādīta biļete, kas derīga vismaz līdz bagāžas galamērķim. Citā ziņā bagāžas reģistrēšanu veic saskaņā ar noteikumiem, kas ir spēkā nosūtīšanas vietā.
2. Ja Vispārējie pārvadāšanas noteikumi paredz, ka bagāžu var pieņemt pārvadāšanai bez biļetes uzrādīšanas, vienoto noteikumu prasības, kas nosaka pasažiera tiesības un pienākumus attiecībā uz viņa reģistrēto bagāžu, *mutatis mutandis* piemēro reģistrētās bagāžas nosūtītājam.

3. Pārvadātājs var nosūtīt reģistrēto bagāžu ar citu vilcienu vai citu transporta veidu un pa citu maršrutu nekā tas, ko izmanto pasažieris.

19. pants

Reģistrētās bagāžas pārvadāšanas maksas apmaksāšana

Ja vien starp pasažieri un pārvadātāju nav noslēgta citāda vienošanās, maksu par reģistrētās bagāžas pārvadāšanu apmaksā reģistrēšanas brīdī.

20. pants

Reģistrētās bagāžas marķēšana

Pasažierim uz katras reģistrētās bagāžas vienības skaidri saredzamā vietā un pietiekami skaidrā un neizdzēšamā veidā jānorāda:

- a) savs uzvārds un adrese;
- b) galamērķis.

21. pants

Tiesības atteikties no reģistrētas bagāžas

1. Ja apstākļi atļauj un ja netiek pārkāptas muitas vai citas administratīvās iestādes prasības, pasažieris var pieprasīt bagāžu atdot atpakaļ nosūtīšanas vietā pret bagāžas reģistrācijas kvīti un, ja tā paredz Vispārējie pārvadāšanas noteikumi, uzrādot biļeti.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var ietvert citus noteikumus attiecībā uz tiesībām atteikties no reģistrētas bagāžas, jo īpaši gadījumos, kad mainās galamērķis, un attiecībā uz iespējamām finansiālām sekām, kas var rasties pasažierim.

22. pants

Izsniegšana

1. Reģistrēto bagāžu izsniedz pret bagāžas reģistrācijas kvīti un attiecīgā gadījumā – pēc summu nomaksas, kas iekasējamas par piegādi.

Pārvadātājam ir tiesības, bet ne pienākums pārlicināties, ka kvīts uzrādītājam ir tiesības sūtījumu saņemt.
2. Uzskatāms, ka bagāža ir izsniegta bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājam, ja saskaņā ar galamērķī spēkā esošajiem noteikumiem:
 - a) bagāža ir nodota muitas vai *octroi* iestādēm to telpās vai noliktavās, kas nav pārvadātāja pārraudzībā;
 - b) dzīvi dzīvnieki ir nodoti trešām personām.
3. Bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājs var pieprasīt bagāžas izsniegšanu galamērķī, tiklīdz ir pagājis norunātais laiks vai attiecīgajos gadījumos – muitas un citu administratīvo iestāžu formalitāšu kārtošanai nepieciešamais laiks.
4. Ja netiek uzrādīta bagāžas reģistrācijas kvīts, pārvadātāja pienākums ir izsniegt bagāžu tikai tai personai, kas pierāda savas tiesības uz to. Ja sniegtais pierādījums šķiet nepietiekams, pārvadātājs var pieprasīt drošības naudu.
5. Bagāžu izsniedz galamērķī, līdz kuram tā tika reģistrēta.
6. Bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājs, kura bagāža nav izsniegta, var pieprasīt, lai kvītī tiktu atzīmēts datums un laiks, kad viņš pieprasījis sūtījumu atbilstīgi 3. punktam.
7. Tiesīgā persona var atteikties pieņemt bagāžu, ja pārvadātājs nepilda viņa prasību veikt reģistrētās bagāžas pārbaudi, lai konstatētu iespējamo bojājumu.
8. Visādā citādā ziņā bagāžas izsniegšana notiek saskaņā ar galamērķī spēkā esošajiem noteikumiem.

IV nodaļa

Transportlīdzekļi

23. pants

Pārvadāšanas noteikumi

Īpašie noteikumi par transportlīdzekļu pārvadāšanu, kas ietilpst Vispārējos pārvadāšanas noteikumos, ietver nosacījumus attiecībā uz transportlīdzekļu pieņemšanu pārvadāšanai, reģistrēšanu, iekraušanu un pārvadāšanu, izkraušanu un izsniegšanu, kā arī pasažiera pienākumus.

24. pants

Pārvadāšanas kvīts

1. Līgumiskās saistības attiecībā uz transportlīdzekļu pārvadāšanu jāatspoguļo pārvadāšanas kvītī, kas tiek izsniegta pasažierim. Pārvadāšanas kvīts var tikt apvienota ar pasažiera biļeti.
2. Īpašie noteikumi par transportlīdzekļu pārvadāšanu, kas ietilpst Vispārējos pārvadāšanas noteikumos, nosaka pārvadāšanas kvīts formu un saturu, kā arī valodu un rakstzīmes, kuras izmantojamas tās sastādīšanā un drukāšanā. 7. panta 5. punktu piemēro *mutatis mutandis*.
3. Pārvadāšanas kvītī jānorāda vismaz šādas ziņas:
 - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
 - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu *CIV*;
 - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu līgumiskās saistības attiecībā uz transportlīdzekļa pārvadāšanu un dotu iespēju pasažierim izmantot tiesības, kas izriet no pārvadājuma līguma.

4. Saņemot pārvadāšanas kvīti, pasažierim jāpārliecinās, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.

25. pants

Piemērojamās tiesību normas

Saskaņā ar šo nodaļu III nodaļas noteikumi attiecībā uz bagāžas pārvadāšanu piemērojami attiecībā uz transportlīdzekļiem.

IV SADAĻA
PĀRVADĀTĀJA ATBILDĪBA

I nodaļa

Atbildība pasažieru bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā

26. pants

Atbildības pamats

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, ko radījusi pasažiera bojāeja, personisks aizskārums vai jebkurš fizisks vai garīgs kaitējums, ko izraisījis nelaimes gadījums dzelzceļa darbības dēļ un kas noticis, pasažierim atrodoties dzelzceļa transportlīdzeklī, kas izmanto dzelzceļa infrastruktūru, iekāpjot tajā vai izkāpjot no tā.
2. Pārvadātāju atbrīvo no atbildības:
 - a) ja nelaimes gadījumu izraisījuši apstākļi, kas nav saistīti ar dzelzceļa darbību un no kuriem pārvadātājs, neraugoties uz pienācīgu rūpību atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā, nav varējis izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;
 - b) tiktāl, ciktāl nelaimes gadījums noticis pasažiera vainas dēļ;
 - c) ja nelaimes gadījums radies trešās personas rīcības rezultātā, no kuras pārvadātājs, neraugoties uz pienācīgu rūpību atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā, nav varējis izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst; cits uzņēmums, kurš izmanto to pašu dzelzceļa infrastruktūru, netiek uzskatīts par trešo personu; tas neietekmē tiesības uz regresa prasību.
3. Ja nelaimes gadījums radies trešās personas rīcības rezultātā un ja, neskatoties uz to, pārvadātājs netiek pilnībā atbrīvots no atbildības atbilstīgi 2. punkta c) apakšpunktam, tas ir pilnīgi atbildīgs līdz šajos vienotajos noteikumos noteiktajiem limitiem, tomēr nekādā mērā nekaitējot pārvadātāja tiesībām uz regresa prasību pret trešo personu.

4. Šie vienotie noteikumi neskar atbildību, kāda pārvadātājam var būt gadījumos, kas nav paredzēti 1. punktā.
5. Ja pārvadājumu, ko nosaka viens pārvadājuma līgums, veic secīgi pārvadātāji, pārvadātājs, kuram saskaņā ar pārvadājuma līgumu ir pienākums sniegt pārvadājuma pakalpojumu maršruta posmā, kurā noticis nelaimes gadījums, ir atbildīgs pasažieru bojāejas vai personisko aizskārumu gadījumā. Ja šo pakalpojumu nav sniedzis pārvadātājs, bet gan pārvadātāja aizvietotājs, abi pārvadātāji ir solidāri atbildīgi saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem.

27. pants

Zaudējumu atlīdzība nāves gadījumā

1. Pasažiera nāves gadījumā zaudējumu atlīdzība ietver:
 - a) visas nepieciešamās nāves gadījumam sekojošās izmaksas, īpaši ar mirstīgo atlieku transportēšanu un bērēm saistītos izdevumus;
 - b) ja nāve neiestājas uzreiz – zaudējumu atlīdzību, kas noteikta 28. pantā.
2. Ja pasažiera nāves gadījumā personas, kuras pasažierim bija vai būtu bijis juridisks pienākums uzturēt, zaudē šo atbalstu, tad arī minētajām personām ir jāsniedz kompensācija par kaitējumu. Tiesības uz zaudējumu atlīdzību personām, kuras pasažieris uzturēja bez juridiskajām saistībām, nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

28. pants

Zaudējumu atlīdzība personiska aizskāruma gadījumā

Pasažiera personiska aizskāruma vai jebkura cita tam nodarīta fiziska vai garīga kaitējuma gadījumā zaudējumu atlīdzība ietver:

- a) visas nepieciešamās izmaksas, it īpaši tās, kas saistītas ar ārstēšanos un transportēšanu;
- b) kompensāciju par finansiālo zaudējumu pilnīgas vai daļējas darbības zaudēšanas vai pieaugušo vajadzību gadījumā.

29. pants

Kompensācijas citu ievainojumu gadījumā

Attiecīgās valsts tiesību akti nosaka, vai un cik lielā mērā pārvadātājs maksā zaudējumu atlīdzību par citiem miesas bojājumiem, kurus neparedz 27. un 28. pants.

30. pants

Zaudējumu atlīdzības forma un apjoms bojāejas un personiska aizskāruma gadījumā

1. Šo vienoto noteikumu 27. panta 2. punktā un 28. panta b) punktā noteiktā zaudējumu atlīdzība jāpiešķir vienreizējas izmaksas veidā. Taču, ja attiecīgās valsts tiesību akti pieļauj ikgadējas izmaksas, zaudējumu atlīdzību šādā formā piešķir, ja to pieprasa ievainotie pasažieri vai personas, kurām ir uz to tiesības atbilstīgi 27. panta 2. punktam.
2. Zaudējumu atlīdzības apjomu, ko piešķir saskaņā ar 1. punktu, nosaka atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem. Taču šo vienoto noteikumu nolūkiem maksimālo apjomu vienam pasažierim nosaka 175 000 norēķinu vienību apjomā vienreizējai izmaksai vai ikgadējām izmaksām, kas atbilst šai summai, ja attiecīgās valsts tiesību aktos paredzētais maksimālais apjoms ir mazāks par šo summu.

31. pants

Citi transporta veidi

1. Ievērojot 2. punktu, noteikumi attiecībā uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā nav attiecināmi uz zaudējumu vai kaitējumu, kas radies maršruta posmā, kurš saskaņā ar pārvadājuma līgumu netika veikts pa dzelzceļu.
2. Tomēr gadījumos, kad dzelzceļa transportlīdzekļi tiek pārvadāti ar prāmi, noteikumi attiecībā uz atbildību pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā attiecināmi uz 26. panta 1. punktā un 33. panta 1. punktā minēto zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījis nelaimes gadījums dzelzceļa darbības dēļ un kas noticis, pasažierim atrodoties minētajā transportlīdzeklī, iekāpjot tajā vai izkāpjot no tā.
3. Ja īpašu apstākļu dēļ dzelzceļa darbība tiek uz laiku pārtraukta un pasažieri tiek vesti, izmantojot citu transporta veidu, pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem.

II nodaļa

Atbildība gadījumos, kad nav ievērots pārvadājuma grafiks

32. pants

Atbildība vilciena atcelšanas, kavēšanās vai nokavētas pārsēšanās gadījumā

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par pasažiera zaudējumu vai kaitējumu, kas izriet no tā, ka vilciena atcelšanas, kavēšanās vai nokavētas pārsēšanās gadījumā viņš nevar turpināt savu braucienu tajā pašā dienā vai konkrētos apstākļos brauciena turpināšana tajā pašā dienā nav ieteicama. Kompensācijas ietver saprātīgus uzturēšanās izdevumus, kā arī saprātīgus izdevumus, kas saistīti ar to personu informēšanu, kuri sagaida pasažieri.
2. Pārvadātājs tiek atbrīvots no atbildības, ja vilciena atcelšana, kavēšanās vai nokavēta pārsēšanās radusies vienā no šādiem gadījumiem:
 - a) apstākļos, kas nav saistīti ar dzelzceļa darbību un no kuriem pārvadātājs, neraugoties uz rīcību, ko tas atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā veicis, nav varējis izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;
 - b) pasažiera vainas dēļ; vai
 - c) trešās personas rīcības rezultātā, no kuras pārvadātājs, neraugoties uz šādos apstākļos nepieciešamās rīcības īstenošanu, nespēja izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst; cits uzņēmums, kurš izmanto to pašu dzelzceļa infrastruktūru, netiek uzskatīts par trešo personu; tas neietekmē tiesības uz regresa prasību.
3. Attiecīgās valsts tiesību aktos nosaka, vai un cik lielā mērā pārvadātājs maksā zaudējumu atlīdzību par citiem zaudējumiem, kas nav paredzēti šā panta 1. punktā. Šis nosacījums neietekmē 44. panta piemērošanu.

III nodaļa

Atbildība attiecībā uz rokas bagāžu, dzīvniekiem, reģistrēto bagāžu un transportlīdzekļiem

1. DAĻA

Rokas bagāža un dzīvnieki

33. pants

Atbildība

1. Pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā pārvadātājs ir atbildīgs arī par zaudējumiem vai kaitējumu, ko radījis priekšmetu, kuri cietušajam pasažierim bija klāt vai viņam bija līdzī kā rokas bagāža, pilnīgs vai daļējs zaudējums vai tiem nodarītais kaitējums; tas attiecas arī uz dzīvniekiem, kas bija pasažierim līdzī. *Mutatis mutandis* piemēro 26. panta noteikumus.
2. Tomēr pārvadātājs nav atbildīgs par priekšmetu, rokas bagāžas un dzīvnieku, kuru uzraudzība saskaņā ar 15. pantu ir pasažiera pienākums, pilnīgu vai daļēju zaudējumu vai tiem nodarīto kaitējumu, ja tas nav noticis pārvadātāja vainas dēļ. Citi IV sadaļas panti, izņemot 51. pantu, un VI sadaļa šajā gadījumā netiek piemērota.

34. pants

Zaudējumu atlīdzības limits mantu zaudējuma vai tām nodarīta kaitējuma gadījumā

Ja pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar 33. panta 1. punktu, tas maksā kompensāciju, kas nepārsniedz 1400 norēķinu vienības vienam pasažierim.

35. pants

Atbrīvošana no atbildības

Pārvadātājs nav atbildīgs pasažierim par zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījis tas, ka pasažieris nav izpildījis muitas vai citu administratīvo iestāžu prasītās formalitātes.

2. DAĻA

Reģistrētā bagāža

36. pants

Atbildības pamats

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, kas radies reģistrētās bagāžas pilnīga vai daļēja zaudējuma vai tai nodarīta kaitējuma rezultātā laikā starp tās pieņemšanu pārvadāšanai un tās faktisko piegādi, kā arī par to, kas radies piegādes aizkavēšanas gadījumā.
2. Pārvadātāju atbrīvo no šādas atbildības, ja zaudējums, kaitējums vai aizkavēta piegāde notikusi pasažiera vainas dēļ, pasažiera rīkojuma rezultātā, kas dots ne pārvadātāja vainas dēļ, reģistrētajai bagāžai piemītoša defekta dēļ vai arī sakarā ar apstākļiem, no kuriem pārvadātājs nevarēja izvairīties un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst.
3. Pārvadātāju atbrīvo no šādas atbildības, ja zaudējumu vai kaitējumu izraisa īpaši riska faktori, kas piemīt vienam vai vairākiem šādiem apstākļiem:
 - a) iesaiņojuma trūkums vai nepiemērotība;
 - b) bagāžas īpašā daba;
 - c) neatļautu priekšmetu pārvadāšana bagāžā.

37. pants

Pierādīšanas pienākums

1. Pierādīt to, ka zaudējumu, kaitējumu vai aizkavētu piegādi izraisījis kāds no 36. panta 2. punktā minētajiem iemesliem, ir pārvadātāja pienākums.

2. Ja pārvadātājs konstatē, ka, ievērojot apstākļus konkrētajā gadījumā, zaudējums vai kaitējums var būt radies viena vai vairāku 36. panta 3. punktā minēto riska faktoru dēļ, pieņem, ka tas tā ir bijis. Tomēr tiesīgajai personai ir tiesības pierādīt, ka zaudējums vai kaitējums pilnībā vai daļēji nav attiecināms uz šiem riskiem.

38. pants

Secīgie pārvadātāji

Ja pārvadājumu, ko nosaka viens pārvadājuma līgums, veic vairāki secīgi pārvadātāji, katrs pārvadātājs ar to vien, ka pieņem bagāžu saskaņā ar bagāžas reģistrācijas kvīti vai transportlīdzekli saskaņā ar pārvadāšanas kvīti, kļūst par pārvadājuma līguma pusi attiecībā uz bagāžas nosūtīšanu vai transportlīdzekļa pārvadāšanu saskaņā ar bagāžas reģistrācijas kvīti vai pārvadāšanas kvīti noteikumiem un uzņemas tādējādi radušās saistības. Tādā gadījumā katrs pārvadātājs ir atbildīgs par pārvadājumu visa maršruta garumā līdz pat izsniegšanai.

39. pants

Pārvadātāja aizvietotājs

1. Gadījumos, kad pārvadātājs pārvadājuma izpildi pilnībā vai daļēji uzticējis pārvadātāja aizvietotājam, izmantodams vai neizmantojams pārvadājuma līgumā noteiktās tiesības to darīt, pārvadātājs tomēr saglabā savu atbildību attiecībā uz visu pārvadājumu.
2. Viss, kas šajos vienotajos noteikumos attiecas uz pārvadātāja atbildību, attiecināms arī uz pārvadātāja aizvietotāja atbildību tā izpildītajā pārvadājuma daļā. Šo vienoto noteikumu 48. un 52. pantu piemēro tad, ja tiek ierosināta lieta pret darbiniekiem vai citām personām, kuru pakalpojumus, veicot pārvadājumu, izmantojis pārvadātāja aizvietotājs.
3. Jebkāda veida īpaša vienošanās, kas paredz pārvadātājam uzņemties vienotajos noteikumos neparedzētus pienākumus vai atteikties no tiesībām, kas tam piešķirtas saskaņā ar vienotajiem noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz pārvadātāja aizvietotāju, kurš nav tam skaidri un rakstiski piekritis. Neatkarīgi no tā, vai pārvadātāja aizvietotājs ir vai nav pieņēmis šādu vienošanos, pārvadātājam paliek saistoši gan pienākumi, gan atteikšanās no tiesībām, kas radušies šādas īpašas vienošanās rezultātā.

4. Gadījumos, kad un ciktāl abi – pārvadātājs un pārvadātāja aizvietotājs – ir atbildīgi, to atbildība ir solidāra.
5. Kompensāciju kopsumma, ko maksā pārvadātājs, pārvadātāja aizvietotājs un to darbinieki un citas personas, kuru pakalpojumus tie izmanto pārvadājuma veikšanai, nedrīkst pārsniegt vienotajos noteikumos paredzētos limitus.
6. Šā panta noteikumi neietekmē regresa prasības tiesības, kas var pastāvēt starp pārvadātāju un pārvadātāja aizvietotāju.

40. pants

Pieņemums par zaudējumu

1. Tiesīgā persona bez nepieciešamības uzrādīt papildu pierādījumus var uzskatīt bagāžas vienību par zaudētu, ja tā nav piegādāta vai nodota tās rīcībā četrpadsmit dienu laikā no brīža, kad atbilstīgi 22. panta 3. punktam bagāža pieprasīta.
2. Ja bagāžas vienība, kas uzskatīta par zaudētu, tiek atrasta viena gada laikā pēc pieprasījuma izdarīšanas, pārvadātājam par to jāpaziņo tiesīgajai personai, ja tās adrese ir zināma vai var tikt noskaidrota.
3. Trīsdesmit dienās pēc 2. punktā minētā paziņojuma saņemšanas tiesīgā persona var pieprasīt izsniegt bagāžas vienību. Šajā gadījumā tai jāmaksā maksa par pārvadājumu no nosūtīšanas vietas līdz izsniegšanas vietai, kā arī jāatmaksā saņemtā kompensācija, no kuras attiecīgā gadījumā atskaita tajā iekļautas izmaksas. Neraugoties uz to, tiesīgā persona saglabā tiesības pieprasīt kompensāciju par piegādes kavējumu atbilstīgi 43. pantam.
4. Ja atrastā bagāžas vienība 3. punktā noteiktajā termiņā netiek pieprasīta vai ja tā atrasta vēlāk nekā vienu gadu no piegādes pieprasījuma, pārvadātājs atbrīvojas no tās atbilstīgi normatīvajiem aktiem, kas ir spēkā vietā, kurā atrodas bagāžas vienība.

41. pants

Kompensācija zaudējuma gadījumā

1. Reģistrētās bagāžas pilnīga vai daļēja zaudējuma gadījumā pārvadātājs bez visām pārējām zaudējumu atlīdzībām maksā:
 - a) ja zaudējumu vai kaitējuma summa ir noteikta – kompensāciju šīs summas apjomā, bet ne vairāk kā 80 norēķinu vienības par katru pazudušās mantas bruto masas kilogramu vai 1200 norēķinu vienības par vienu bagāžas vienību;
 - b) ja zaudējumu vai kaitējuma summa nav noteikta – zaudējumu atlīdzību 20 norēķinu vienību apjomā par katru pazudušās mantas bruto masas kilogramu vai 300 norēķinu vienības par vienu bagāžas vienību.

Kompensāciju metodi – par masu vai bagāžas vienību – nosaka Vispārējie pārvadāšanas noteikumi.

2. Papildus tam pārvadātājs atmaksā bagāžas pārvadāšanas maksu un citus maksājumus, kas iekasēti saistībā ar pazudušās bagāžas vienības pārvadāšanu, kā arī jau samaksātās muitas un akcīzes nodevas.

42. pants

Kompensācija par zaudējumu

1. Reģistrētās bagāžas bojājuma gadījumā pārvadātājam bez visām pārējām zaudējumu atlīdzībām jāmaksā kompensācija par bagāžas vērtības zudumam atbilstīgo zaudējumu.
2. Kompensācija nepārsniedz:
 - a) ja bojājuma rezultātā savu vērtību zaudējusi visa bagāža – summu, kura tiktu maksāta bagāžas pilnīga zaudējuma gadījumā;
 - b) ja bojājuma rezultātā vērtību ir zaudējusi tikai daļa no bagāžas – summu, kas tiktu maksāta par šīs bagāžas daļas zaudējumu.

Kompensācija piegādes kavējuma gadījumā

1. Reģistrētas bagāžas piegādes kavējuma gadījumā pārvadātājs maksā par katru pilnu divdesmit četru stundu periodu, skaitot no piegādes pieprasījuma brīža, bet nepārsniedzot 14 dienas:
 - a) ja tiesīgā persona pierāda, ka tādējādi ir nodarīts zaudējums vai kaitējums, – kompensāciju, kas vienlīdzīga zaudējuma vai kaitējuma summai, nepārsniedzot 0,80 norēķinu vienības par katru aizkavētās bagāžas bruto masas kilogramu vai 14 norēķinu vienības par aizkavētās bagāžas vienību;
 - b) ja tiesīgā persona nepierāda, ka tādējādi ir nodarīts zaudējums vai kaitējums, – zaudējumu atlīdzību 0,14 norēķinu vienību apjomā par katru aizkavētās bagāžas bruto masas kilogramu vai 2,80 norēķinu vienības par aizkavētās bagāžas vienību.

Kompensācijas metodi – par masu vai bagāžas vienību – nosaka Vispārējie pārvadāšanas noteikumi.

2. Bagāžas pilnīga zaudējuma gadījumā šā panta 1. punktā paredzētā kompensācija netiek maksāta papildus tai, ko paredz 41. pants.
3. Bagāžas daļēja zaudējuma gadījumā 1. punktā paredzētā kompensācija tiek maksāta attiecībā uz to bagāžas daļu, kas nav zaudēta.
4. Ja bagāžas bojājums nav radies aizkavētas piegādes rezultātā, šā panta 1. punktā paredzētā kompensācija, ja pienākas, tiek maksāta papildus tai, ko paredz 42. pants.
5. Kompensācija, ko paredz 1. punkts, un kompensācija, ko paredz 41. un 42. pants, nekādā gadījumā kopā nevar pārsniegt to kompensāciju, kura būtu jāmaksā bagāžas pilnīga zaudējuma gadījumā.

3. DAĻA

Transportlīdzekļi

44. pants

Kompensācija kavējuma gadījumā

1. Ja pārvadātāja vainas dēļ notikusi iekraušanas aizkavēšanās, vai arī nokavēta transportlīdzekļa piegāde un tiesīgā persona pierāda, ka tāpēc ir cietusi zaudējumu vai kaitējumu, pārvadātājam jāmaksā kompensācija, kuras apjoms nepārsniedz pārvadāšanas maksu.
2. Ja tiesīgā persona gadījumā, kad pārvadātāja vainas dēļ notikusi iekraušanas aizkavēšanās, nolemj pārtraukt pārvadājuma līgumu, tai atmaksā pārvadāšanas maksu. Papildus tam, ja tiesīgā persona pierāda, ka šīs aizkavēšanās rezultātā ir cietusi zaudējumu vai kaitējumu, tā var pieprasīt kompensāciju, kas nepārsniedz pārvadāšanas maksu.

45. pants

Kompensācija zaudējuma gadījumā

Transportlīdzekļa pilnīga vai daļēja zaudējuma gadījumā kompensāciju, kas maksājama tiesīgajai personai par pierādīto zaudējumu vai kaitējumu, aprēķina no transportlīdzekļa parastās vērtības. Tā nedrīkst pārsniegt 8000 norēķinu vienības. Piekrauta vai nepiekrauta autopiekabe tiek uzskatīta par atsevišķu transportlīdzekli.

46. pants

Atbildība attiecībā uz citiem priekšmetiem

1. Attiecībā uz priekšmetiem, kas atstāti transportlīdzeklī vai atrodas transportlīdzeklī, piestiprinātās kastēs (piemēram, bagāžas vai slēpju kastē), pārvadātājs ir atbildīgs tikai par to zaudējumu vai kaitējumu, kas radies tā vainas dēļ. Kopējā izmaksājamā kompensācija nedrīkst pārsniegt 1400 norēķinu vienības.

2. Ciktāl tas attiecas uz priekšmetiem, kas piestiprināti transportlīdzekļa ārpusē, tostarp uz 1. punktā minētajām kastēm, pārvadātājs ir atbildīgs par transportlīdzekļa ārpusē novietotiem priekšmetiem tikai gadījumos, ja ir pierādīts, ka zaudējums vai kaitējums ir radies vai nu pārvadātāja darbības vai bezdarbības dēļ ar nodomu izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu, vai arī neapdomības dēļ, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

47. pants

Piemērojamās tiesību normas

Saskaņā ar šīs daļas noteikumiem 2. daļas noteikumi attiecībā uz atbildību par bagāžu piemērojami attiecībā uz transportlīdzekļiem.

IV nodaļa

Kopīgi noteikumi

48. pants

Tiesību zaudēšana pieprasīt atbildības ierobežojumus

Atbildības ierobežojumi, ko paredz vienotie noteikumi, kā arī attiecīgo valstu tiesību akti, kas ierobežo kompensācijas līdz fiksētam apjomam, netiek piemēroti, ja tiek pierādīts, ka zaudējums vai kaitējums ir radies vai nu pārvadātāja darbības vai bezdarbības dēļ ar nodomu izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu, vai arī neapdomības dēļ, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

49. pants

Konvertēšana un procenti

1. Ja kompensācijas aprēķināšanai ir nepieciešama ārvalstu valūtā noteikto summu konvertēšana, to veic atbilstīgi valūtas maiņas kursam kompensācijas maksāšanas dienā un vietā.

2. Tiesīgā persona var pieprasīt maksājamās kompensācijas procentus, kas aprēķināti ar likmi pieci procenti gadā no dienas, kad tikusi izvirzīta 55. pantā minētā prasība; ja šāda prasība nav izvirzīta – no dienas, kad tika uzsākta tiesvedība.
3. Taču tādas kompensācijas gadījumā, kas tiek maksāta saskaņā ar 27. un 28. pantu, procentu uzkrāšanās sākas tikai no dienas, kad norisinājušies kompensācijas summas novērtēšanai relevantie notikumi, ja šī diena ir vēlāka par prasības pieteikšanas dienu vai arī dienu, kad uzsākta tiesvedība.
4. Bagāžas gadījumā procenti maksājami tikai tad, ja kompensācija pārsniedz 16 norēķinu vienības uz vienu bagāžas reģistrācijas kvīti.
5. Bagāžas gadījumā, ja tiesīgā persona tai atvēlētā saprātīgā termiņā neiesniedz pārvadātājam prasījuma summas galīgai nokārtošanai nepieciešamos pavaddokumentus, laika posmam no minētā termiņa beigām līdz faktiskai šādu dokumentu iesniegšanai procenti netiek aprēķināti.

50. pants

Atbildība kodolincidentu gadījumā

Pārvadātāju atbrīvo no atbildības saskaņā ar vienotajiem noteikumiem par zaudējumu vai kaitējumu, kas radies kodolincidenta gadījumā, ja pēc attiecīgās valsts tiesību aktiem un noteikumiem, kas reglamentē atbildību kodolenerģijas jomā, par zaudējumu vai kaitējumu atbildīgs kodoliekārtu operators vai cita persona, kas to aizvieto.

51. pants

Personas, par kurām pārvadātājs ir atbildīgs

Pārvadātājs ir atbildīgs par saviem darbiniekiem un jebkurām citām personām, kuru pakalpojumus tas izmanto pārvadājuma veikšanai, kamēr šie darbinieki un citas personas darbojas savu funkciju ietvaros. Tās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāji, kurā notiek pārvadājums, tiek uzskatīti par personām, kuru pakalpojumus pārvadātājs izmanto pārvadājuma veikšanai.

52. pants

Citas prasības

1. Visos gadījumos, kuriem piemērojami vienotie noteikumi, jebkura atbildības prasība pret pārvadātāju neatkarīgi no pamatojuma var tikt vērsta, tikai ievērojot šajos noteikumos minētos nosacījumus un ierobežojumus.
2. Tas pats attiecas uz jebkuru prasību, kas tiek vērsta pret tiem darbiniekiem un citām personām, par kurām pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar 51. pantu.

V SADAĻA
PASAŽIERA ATBILDĪBA

53. pants

Īpaši atbildības principi

Pasažieris pret pārvadātāju ir atbildīgs par jebkuru zaudējumu vai kaitējumu:

a) kas radies, nepildot tā pienākumus saskaņā ar:

1. 10., 14. un 20. pantu;
2. Vispārējo pārvadāšanas noteikumu īpašajiem noteikumiem par transportlīdzekļu pārvadāšanu; vai
3. Noteikumiem par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (*RID*); vai

b) ko izraisījuši līdzīgi ņemtie priekšmeti vai dzīvnieki;

ja vien viņš nepierāda, ka zaudējumu vai kaitējumu izraisījuši apstākļi, no kuriem, lai gan viņš rīkojies rūpīgi kā apzinīgs pasažieris, viņš nav varējis izvairīties un kuru sekas nav bijis spējīgs novērst. Šis noteikums neietekmē pārvadātāja atbildību, kas tam noteikta 26. pantā un 33. panta 1. punktā.

VI SADAĻA
TIESĪBU AIZSTĀVĒŠANA

54. pants

Daļēja zaudējuma vai kaitējuma konstatēšana

1. Gadījumos, kad pārvadātājs atklāj vai pieņem par notikušu pārvadāto mantu (bagāžas, transportlīdzekļu) daļēju zaudējumu vai kaitējumu, vai arī to apgalvo tiesīgā persona, pārvadātājam nekavējoties un, ja iespējams, tiesīgās personas klātbūtnē jāsastāda ziņojums par mantas stāvokli atbilstīgi zaudējuma vai kaitējuma dabai, norādot, ciktāl tas iespējams, zaudējuma vai kaitējuma apjomu, iemeslus un tā izcelšanās laiku.
2. Ziņojuma kopija par brīvu jānosūta tiesīgajai personai.
3. Ja tiesīgā persona nepiekrīt ziņojumā apgalvotajam, tā var pieprasīt, lai bagāžas un transportlīdzekļa stāvokli un zaudējuma vai kaitējuma iemeslus un apjomu noteiktu abu pārvadājuma līguma pušu, tiesas vai šķīrējtiesas nozīmēts eksperts. Turpmāko kārtību nosaka tās valsts normatīvie akti, kurā šāda konstatēšana notiek.

55. pants

Prasījumi

1. Prasījumi, kas attiecas uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā, rakstiski jāadresē pārvadātājam, pret kuru varētu tikt izvirzīta prasība. Gadījumos, kad pārvadājums notiek, pamatojoties uz vienu vienīgu līgumu, bet to veic vairāki secīgi pārvadātāji, prasījumus var adresēt pirmajam vai pēdējam pārvadātājam, kā arī pārvadātājam, kuram valstī, kurā pasažierim ir domicils vai pastāvīga dzīvesvieta, ir galvenā darījumdarbības vieta, filiāle vai aģentūra, kas noslēgusi pārvadājuma līgumu.
2. Citi prasījumi, kas attiecas uz pārvadājuma līgumu, rakstiski jāadresē 56. panta 2. un 3. punktā norādītajam pārvadātājam.

3. Dokumenti, kurus tiesīgā persona uzskata par nepieciešamu iesniegt kopā ar prasījumu, jāuzrāda oriģinālu vai kopiju veidā; ja pārvadātājs pieprasa, kopijām jābūt pienācīgi apliecinātām. Prasījuma nokārtošanai pārvadātājs var pieprasīt nodot biļetes, bagāžas reģistrācijas kvīti un pārvadāšanas kvīti.

56. pants

Pārvadātāji, pret kuriem var izvirzīt prasību

1. Prasība, kas balstīta uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā, var tikt vērsta tikai pret to pārvadātāju, kas ir atbildīgs saskaņā ar 26. panta 5. punktu.
2. Saskaņā ar 4. punktu citas no pārvadājuma līguma izrietošas prasības pasažieris var vērst pret pirmo pārvadātāju, pēdējo pārvadātāju vai arī pārvadātāju, kurš veica to pārvadājuma daļu, kurā noticis ar prasības ierosināšanu saistītais atgadījums.
3. Ja, pārvadājumu veicot secīgiem pārvadātājiem, pārvadātājs, kuram bagāža vai transportlīdzeklis jāizsniedz, ar tā piekrišanu ir ierakstīts bagāžas reģistrācijas kvītī vai pārvadāšanas kvītī, prasības saskaņā ar 2. punktu var tikt vērstas pret to pat tad, ja tas bagāžu vai transportlīdzekli nav saņēmis.
4. Prasība par summu, kas samaksāta saskaņā ar pārvadājuma līgumu, var tikt izvirzīta pret pārvadātāju, kurš šo summu saņēmis vai kura vārdā tā tika iekasēta.
5. Prasību var vērst pret 2. un 4. punktā neminētu pārvadātāju, ja tā uzsākta kā pretprasība vai kā izņēmums procesā, kas saistīts ar pamatprasību, pamatojoties uz to pašu pārvadājuma līgumu.
6. Ciktāl vienotie noteikumi attiecas uz pārvadātāja aizvietotāju, prasība var tikt vērsta arī pret to.
7. Ja prasītājs var izvēlēties starp vairākiem pārvadātājiem, viņa izvēles tiesības tiek anulētas līdz ar viņa vēršanos pret vienu no tiem; tas pats attiecas arī uz gadījumiem, ja prasītājs var izvēlēties starp vienu vai vairākiem pārvadātājiem un pārvadātāja aizvietotāju.

58. pants

Prasības celšanas tiesību izbeigšanās pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā

1. Tiesīgās personas tiesības celt prasību, pamatojoties uz pārvadātāja atbildību pasažieru bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā, izbeidzas, ja tiesīgā persona divpadsmit mēnešu laikā pēc tam, kad tā uzzinājusi par zaudējumu vai kaitējumu, nav vienam no pārvadātājiem, pret kuriem saskaņā ar 55. panta 1. punktu var tikt izvirzīti prasījumi, sniegusi paziņojumu par nelaimes gadījumu ar pasažieri. Ja tiesīgā persona sniedz pārvadātājam mutisku paziņojumu par nelaimes gadījumu, pārvadātājs izsniedz tai šāda mutiska paziņojuma apliecinājumu.
2. Tomēr tiesības celt prasību neizbeidzas, ja:
 - a) 1. punktā noteiktajā termiņā tiesīgā persona ir izvirzījusi prasījumu pret vienu no 55. panta 1. punktā minētajiem pārvadātājiem;
 - b) atbildīgais pārvadātājs 1. punktā minētajā termiņā ir uzzinājis par nelaimes gadījumu ar pasažieri kādā citā veidā;
 - c) paziņojums par nelaimes gadījumu netiek sniegts vai tiek sniegts vēlu tādu apstākļu dēļ, par kuriem tiesīgā persona nav atbildīga;
 - d) tiesīgā persona pierāda, ka nelaimes gadījums noticis pārvadātāja vainas dēļ.

59. pants

Prasības celšanas tiesību izbeigšanās sakarā ar bagāžas pārvadāšanu

1. Ja tiesīgā persona bagāžu pieņem, izbeidzas visas tiesības celt prasību pret pārvadātāju, kas izriet no pārvadājuma līguma, daļēja zuduma, bojājuma vai piegādes kavējuma gadījumā.

2. Tomēr tiesības celt prasību neizbeidzas:

- a) daļēja zaudējuma vai kaitējuma gadījumā, ja:
 - 1. zaudējums vai kaitējums saskaņā ar 54. pantu konstatēts pirms tam, kad tiesīgā persona pieņēmusi bagāžu;
 - 2. zaudējuma vai kaitējuma konstatācija, kas bija jāveic saskaņā ar 54. pantu, netika veikta vienīgi pārvadātāja vainas dēļ;
- b) tāda zaudējuma vai kaitējuma gadījumā, kurš nav acīmredzams un ir konstatēts pēc tam, kad bagāžu pieņēmusi tiesīgā persona, ar nosacījumu, ka tā:
 - 1. lūdz konstatējumu saskaņā ar 54. pantu nekavējoties pēc zaudējuma vai kaitējuma atklāšanas un ne vēlāk kā trīs dienas pēc bagāžas pieņemšanas;
 - 2. un papildus tam pierāda, ka zaudējums vai kaitējums radies laikā starp bagāžas pieņemšanu pārvadāšanai un tās piegādi;
- c) piegādes aizkavēšanās gadījumā, ja tiesīgā persona divdesmit vienas dienas laikā aizstāvējusi savas tiesības pret vienu no 56. panta 3. punktā minētajiem pārvadātājiem;
- d) ja tiesīgā persona pierāda, ka zaudējums vai kaitējums noticis pārvadātāja vainas dēļ.

60. pants

Prasības celšanas noilgums

- 1. Prasības celšanas noilguma termiņš attiecībā uz zaudējumu atlīdzību, pamatojoties uz pārvadātāja atbildību pasažieru bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā, ir:
 - a) pasažiera gadījumā – trīs gadi no nelaimes gadījuma dienas;
 - b) citu tiesīgo personu gadījumā – trīs gadi no pasažiera miršanas dienas, bet ne ilgāk par pieciem gadiem no nelaimes gadījuma dienas.

2. Noilguma termiņš citām no pārvadājuma līguma izrietošām prasībām ir viens gads. Tomēr noilguma termiņš ir divi gadi tādas prasības gadījumā, kas skar zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījusi darbība vai bezdarbība ar nodomu izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu, vai arī neapdomība, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.
3. Šā panta 2. punktā paredzētais noilguma termiņš tiek skaitīts:
 - a) kompensācijām pilnīga zuduma gadījumā – no četrpadsmitās dienas pēc 22. panta 3. punktā minētā termiņa beigām;
 - b) kompensācijām daļēja zuduma, bojājuma vai piegādes kavējuma gadījumā – no faktiskās piegādes dienas;
 - c) visos citos gadījumos, kas attiecas uz pasažieru pārvadāšanu, – no dienas, kad beidzas biļetes derīguma termiņš.

Diena, kas norādīta kā noilguma termiņa sākums, šajā termiņā netiek ieskaitīta.

4. [...]
5. [...]
6. Šeit neminēto noilguma termiņu apturēšanu vai pārtraukšanu nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

VII SADAĻA
ATTIECĪBAS STARP PĀRVADĀTĀJIEM

61. pants

Pārvadāšanas maksas sadalījums

1. Jebkuram pārvadātājam, kurš iekasējis vai kuram būtu jāiekasē pārvadāšanas maksas, jāmaksā iesaistītajiem pārvadātājiem attiecīgā daļa no šīm maksām. Maksājuma metodes nosaka līgumi starp pārvadātājiem.
2. Šo vienoto noteikumu 6. panta 3. punkts, 16. panta 3. punkts un 25. pants piemērojams arī attiecībās starp secīgiem pārvadātājiem.

62. pants

Regresa prasība

1. Pārvadātājam, kurš saskaņā ar vienotajiem noteikumiem ir samaksājis kompensāciju, ir tiesības vērsties ar regresa prasību pie citiem pārvadātājiem, kuri piedalījušies pārvadājuma veikšanā, atbilstīgi turpmāk minētajiem noteikumiem:
 - a) pārvadātājs, kas izraisījis zaudējumu vai kaitējumu, ir pilnībā par to atbildīgs;
 - b) ja zaudējumu vai kaitējumu izraisījuši vairāki pārvadātāji, katrs no tiem ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, ko tas izraisījis; ja šāds sadalījums nav iespējams, kompensācija jāsadala starp tiem saskaņā ar c) apakšpunktu;
 - c) ja nav iespējams pierādīt, kurš no pārvadātājiem izraisījis zaudējumu vai kaitējumu, kompensācija tiek sadalīta starp visiem pārvadātājiem, kuri piedalījās pārvadājumā, izņemot tos, kuri var pierādīt, ka nav izraisījuši zaudējumu vai kaitējumu; šāda sadalīšana notiek proporcionāli to attiecīgajām daļām pārvadāšanas maksā.
2. Gadījumā, ja kāds no pārvadātājiem ir maksātnespējīgs, uz to attiecinātā nesamaksātā daļa tiek sadalīta starp pārējiem pārvadājumā iesaistītajiem pārvadātājiem proporcionāli to attiecīgajām daļām pārvadāšanas maksā.

63. pants

Regresa prasības kārtība

1. Maksājuma pamatotību, kuru veicis pārvadātājs, kas izmanto savas regresa prasības tiesības saskaņā ar 62. pantu, nevar apstrīdēt pārvadātājs, pret kuru tiek vērsta regresa prasība, ja kompensāciju noteikusi tiesa vai šķīrējtiesa un ja šim pārvadātājam, kuram par to savlaicīgi paziņots, ir bijusi iespēja iesaistīties procesā. Tiesa vai šķīrējtiesa, kas pārzina pamatprocesu, nosaka laiku, kāds tiek atvēlēts šādam paziņojumam un iesaistei procesā.
2. Pārvadātājam, kurš izmanto regresa prasības tiesības, pret visiem iesaistītajiem pārvadātājiem, ar kuriem tas nav panācis risinājumu, prasība jāceļ vienā un tajā pašā procesā, pretējā gadījumā pārvadātājs zaudē savas regresa prasības tiesības pret tiem pārvadātājiem, pret kuriem tas nav cēlis prasību.
3. Tiesa vai šķīrējtiesa savu lēmumu izsaka vienā spriedumā par visām tai iesniegtajām regresa prasībām.
4. Pārvadātājs, kurš vēlas izmantot savas regresa prasības tiesības, var iesniegt prasību tās valsts tiesā vai šķīrējtiesā, kuras teritorijā vienam no pārvadājumā iesaistītajiem pārvadātājiem ir galvenā darījumdarbības vieta, filiāle vai aģentūra, kura slēgusi pārvadājuma līgumu.
5. Ja prasība tiek iesniegta pret vairākiem pārvadātājiem, pārvadātājs–prasītājs ir tiesīgs izvēlēties tiesu procesa uzsākšanai no tām, kuras saskaņā ar 4. punktu ir kompetentas.
6. Regresa prasību tiesvedība nevar tikt apvienota ar tiesvedību, ko nolūkā iegūt kompensāciju, pamatojoties uz pārvadājuma līgumu, uzsākusi tiesīgā persona.

64. pants

Regresa prasības līgumi

Pārvadātāji var slēgt līgumus, kuri atšķiras no 61. un 62. panta noteikumiem.

II PIELIKUMS

MINIMĀLĀ INFORMĀCIJA, KO SNIEDZ DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMI UN BIĻEŠU PĀRDEVĒJI

I daļa. Informācija pirms brauciena

- Vispārīgie nosacījumi, kas attiecas uz līgumu
- Laika grafiki un nosacījumi visātrākajam braucienam
- Laika grafiki un nosacījumi vislētākajam braucienam
- Piekļūstamība, piekļuves nosacījumi un vilcienā pieejamās ērtības personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar prasībām par piekļūstamību, kas noteiktas Direktīvā (ES) 2019/882 un Komisijas Regulās (ES) Nr. 454/2011 un Nr. 1300/2014
- **Pieejamības un** piekļuves nosacījumi pasažieriem ar velosipēdiem
- Sēdvietu pieejamība [...] pirmās un otrās klases vagonos, kā arī kupejās un guļamvagonos
- Darbības, kas varētu traucēt vai kavēt pakalpojumus
- Pakalpojumu pieejamība vilcienā, **tostarp tāda personāla pieejamība, kas palīdz pasažieriem**
- **Informācija pirms biļetes iegādes par to, vai biļete vai biļetes ir tranzīta biļete**
- Procedūras zudušas bagāžas pieprasīšanai
- Procedūras sūdzību iesniegšanai

II daļa. Informācija brauciena laikā

- Vilcienā pieejamie pakalpojumi
- Nākamā pietura
- Kavēšanās
- Galvenie savienojumu pakalpojumi
- Drošības un drošuma jautājumi

III PIELIKUMS

MINIMĀLIE PAKALPOJUMU KVALITĀTES STANDARTI

Informācija un biļetes

Pakalpojumu precizitāte un vispārējie principi pakalpojumu traucējumu gadījumā

Pakalpojumu atcelšana

Ritošā sastāva un staciju tīrība (gaisa kvalitātes un temperatūras kontrole vagonos, sanitāro telpu higiēna utt.)

Klientu apmierinātības izpēte

Sūdzību izskatīšana, atmaksājumi un kompensācijas par neatbilstību kvalitātes standartiem

Palīdzība invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām

[...]

[...]

[...]

IV PIELIKUMS

[...]

[...]

V PIELIKUMS

KORELĀCIJAS TABULA

Regula (EK) Nr. 1371/2007	Šī regula
1. pants	1. pants
1. panta a) punkts	1. panta a) punkts
1. panta b) punkts	1. panta b) punkts
----	1. panta c) punkts
1. panta c) punkts	1. panta d) punkts
----	1. panta e) punkts
1. panta d) punkts	1. panta f) punkts
1. panta e) punkts	1. panta g) punkts
----	1. panta h) punkts
1. panta f) punkts	1. panta i) punkts
2. pants	2. pants
2. panta 1. punkts	2. panta 1. punkts
2. panta 2. punkts	----
2. panta 3. punkts	----
2. panta 4. punkts	----

2. panta 5. punkts	----
2. panta 6. punkts	----
2. panta 7. punkts	----
----	2. panta 2. punkts
----	2. panta 3. punkts
3. pants	3. pants
3. panta 1. punkts	3. panta 1. punkts
3. panta 2. un 3. punkts	----
3. panta 4. punkts	3. panta 2. punkts
3. panta 5. punkts	3. panta 3. punkts
3. panta 6. punkts	3. panta 4. punkts
3. panta 7. punkts	3. panta 5. punkts
3. panta 8. punkts	3. panta 6. punkts
3. panta 9. punkts	3. panta 7. punkts
3. panta 10. punkts	3. panta 8. punkts
----	3. panta 9. punkts
----	3. panta 10. punkts
3. panta 11. punkts	3. panta 11. punkts
----	3. panta 12. punkts

3. panta 12. punkts

3. panta 13. punkts

3. panta 14. punkts

3. panta 15. punkts

3. panta 16. punkts

3. panta 17. punkts

4. pants

5. pants

6. pants

7. pants

8. pants

9. pants

9. panta 3. punkts

10. pants

11. pants

3. panta 13. punkts

3. panta 14. punkts

3. panta 16. punkts

3. panta 17. punkts

3. panta 18. punkts

3. panta 19. punkts

4. pants

5. pants

6. pants

7. pants

8. pants

9. pants

9. panta 4. punkts

10. pants

10. panta 5. un 6. punkts

11. pants

12. pants	12. pants
12. panta 2. punkts	----
13. pants	13. pants
14. pants	14. pants
15. pants	15. pants
16. pants	16. pants
----	16. panta 2. un 3. punkts
17. pants	17. pants
----	17. panta 8. punkts
18. pants	18. pants
----	18. panta 6. punkts
----	19. pants
19. pants	20. pants
20. pants	21. pants
21. panta 1. punkts	----
21. panta 2. punkts	22. panta 2. punkts un 23. panta 2. punkts
22. pants	22. pants
22. panta 2. punkts	----
----	22. panta 4. punkts

23. pants

24. pants

25. pants

26. pants

27. pants

27. panta 3. punkts

28. pants

29. pants

30. pants

31. pants

32. pants

33. pants

34. pants

23. pants

23. panta 4. punkts

24. pants

25. panta 1., 2. un 3. punkts

26. pants

27. pants

28. pants

28. panta 3. punkts

28. panta 4. punkts

29. pants

30. pants

31. pants

32. un 33. pants

34. pants

34. panta 1. un 3. punkts

35. pants

36. pants

35. pants

37. pants

36. pants

38. pants

39. pants

37. pants

40. pants

I pielikums

I pielikums

II pielikums

II pielikums

III pielikums

III pielikums

IV–V pielikums